

URAD DRŽAVNE SLOVENSKE SAMOUPRAVE

ORSZÁGOS SZLOVÉN ÖNKORMÁNYZAT HIVATALA

H- 9985 Gornji Senik, Cerkvena pot 8, /9985 Felsőszölnök, Templom u. 8.

Tel.: 00 36 94/534-024

E-mail: samouprava@slovinci.hu

www.slovinci.hu

94-12/2025.

Kivonat
az Országos Szlovén Önkormányzat Közgyűlése
2025. október 16-i nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

114/2025. (X.16.) OSZÖ határozat:

Az Országos Szlovén Önkormányzat Közgyűlése, mint a Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda fenntartója az intézmény Pedagógiai Programját a csatolt *4.1. sz. melléklet* szerint jóváhagyja.

Felelős: Treiberné Doncsecz Ildikó igazgató – alkalmazásért és közzétételért

Határidő: azonnal

Holecz Károly sk.
elnök

A kivonat hiteles.

Felsőszölnök, 2025. október 22.

Kovács Anita
hivatalvezető

Záró rendelkezések

Jóváhagyási, véleményezési záradék

Az óvoda Nevelési Programját a nevelőtestület elfogadta.

Az óvoda Nevelési Programját a Szülői Munkaközösség véleményezte.

Pappné Balogh Éva

Óvodapedagógus

Csepősné Némó Kriszta

Óvodapedagógus

[Handwritten signature]

SZM elnök

A Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda Nevelési Programjával az intézmény fenntartója egyetért, az abból és a jogszabályi előírásokon rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

[Handwritten signature]

Fenntartó

Hatálybalépés:

A Nevelési Program hatálybalépésének időpontja: 2025.szeptember 1.

[Handwritten signature]

Intézményvezető

Záró rendelkezések

Jóváhagyási, véleményezési záradék

Az óvoda Nevelési Programját a Nevelőtestület elfogadta.

Az óvoda Nevelési Programját a Szülői Munkaközösség véleményezte.

.....
Nemes Lilla

Óvodapedagógus

.....
Kemeny Ágnes Székely

Óvodapedagógus

.....
Zsuzsanna Németh Lilla

SZM elnöke

A Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda Nevelési Programjával az intézmény fenntartója egyetért, az abból és a jogszabályi előírásokon rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

.....
Fenntartó

Hatálybalépés:

A Nevelési Program hatálybalépésének időpontja: 2025. szeptember 1.

.....
Tóth Ágnes Székely

Intézményvezető

Pedagógiai Program

Pedagoški Program

Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda

Dvojezična osnovna šola in vrtec Jožefa Košiča

A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSOK

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012 (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012.(VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról;
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint annak mellékletei
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktató intézmények működéséről, és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 137/2018.(VII.25.) Korm.rendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló
- 363/2012 (XII.17.) Korm.rendelet módosításáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2012. évi CXXV. törvény a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény módosításáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- 401/2023. Korm.rendelet Púétv. végrehajtási rendelete
- 77/2025. (IV.15.) Korm. rendelet Az óvoda és az iskola közötti átmenet zökkenőmentes biztosításáról

Mottó: *„Az iskola dolga,
hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka öröme
és az alkotás izgalmára,
hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
(Szent-Györgyi Albert)*

ISKOLÁNKRÓL

Intézményünk Felsőszölnökön, hazánk legnyugatibb településén található, mely Magyarország, Szlovénia és Ausztria határainak találkozásánál, azaz a Hármashatáron fekszik festői szépségű környezetben. A lakosság kb. 90 %-ban szlovén nemzetiségű, anyanyelve a Rába-vidéki szlovén nyelvjárás.

2000-ben vette fel Kossics József nevét az iskola. Felsőszölnök történetének legnevezetesebb személyisége Kossics József plébános, aki nyelvész, történész és néprajzkutató is volt. Az első magyarországi szlovén tájmonográfia és számos kötet szerzője.

A 2005/2006-os tanévben az első osztálytól kezdődően – felmenő rendszerben – bevezetésre került a két tanítási nyelvű oktatás. A 2009/2010-es tanévtől a felső tagozatot is érintette a kétnyelvű oktatás, így az alsó tagozatban mindkét nyelven oktatott tárgyak kibővültek az digitális kultúrával, természettudománnyal, biológiával és földrajzzal. Felső tagozatban a természettudomány, biológia, földrajz, digitális kultúra, testnevelés, ének, vizuális kultúra és technika tantárgyak oktatása folyik két nyelven.

2012. július 1-jétől intézményünk fenntartója az Országos Szlovén Önkormányzat.

2018. szeptember 1-től a felsőszölnöki és a szakonyfalui óvoda az iskolával együtt alkotja a többcélú nevelési-oktatási intézményt.

A kis létszámú osztályokban, családi légkörben jó eredményeket érnek el tanulóink, melyet a középiskolai visszajelzések is igazolnak. Az országos kompetenciamérések eredményei alapján az országos szinten teljesítenek a diákok.

Iskolánk kiemelt hangsúlyt fektet a szlovén nyelv ápolására, a nemzetiségi közösség

hagyományainak átörökítésére. A tanórákon kívüli az anyanyelvápoló és fejlesztő munkában jelentős szerepet tölt be az anyaországi iskolákkal való jó együttműködésünk.

Intézményünk a már kialakított szlovén kapcsolatokat tovább erősíti és ápolja, ahogy jó kapcsolatot ápolunk a helyi szlovén nemzetiségi szervezetekkel is.

Iskolánkat gazdag és sokszínű kulturális élet jellemzi, nem utolsósorban szakköreinknek is köszönhetően. A következő szakkörök működnek: nemzetiségi színjátszó-, nemzetiségi tánc-, kézműves-, citera, valamint harmonika szakkör és énekkar. Arra törekszünk, hogy tanulóink rendszeresen részt vehessenek anyanyelvű táborokban akár a szlovén Rába-vidék szervezeteinek koordinálásával, akár az anyaországban, aminek a nyelvhasználatban rendkívül nagy jelentősége van. A szakköröknek, táboroknak az anyanyelvi nevelésen túl a szociális kapcsolatok elmélyítésében is rendkívüli szerepe van.

Tanulóink az iskolai rendezvények mellett a települési és más szlovén rendezvényeken is folyamatosan részt vesznek.

A nemzetiségi óvodai nevelés keretében intézményünk kiemelt célja és feladata a szlovén nyelvhez való pozitív viszony kialakítása, szókincsgyarapítás, a szlovén kultúra megismertetése, szlovén hagyományok és szokások alkalmazása a nevelőmunkában, valamint az identitás elmélyítése a gyermekekben. Az egész év során a mindennapi anyanyelvi kommunikációra helyezik a hangsúlyt, a rendezvényeik-műsoraik két nyelven zajlanak.

Az óvodai munka során domináns szerepet kap a kétnyelvűség, a szlovén nyelv minél szélesebb körben történő alkalmazása a napi kommunikáció során és elsajátítása szellemében végzett tevékenység, melynek hatékonyságát tovább fokozza, hogy az Országos Szlovén Önkormányzat fenntartásában működő felsőszőlőki óvodánkban heti 5 napban, a szakonyfalui óvodánkban pedig egyik héten 2, másik héten 3 napban anyaországi óvodapedagógus is segíti a szakmai munkát.

I. Iskolánk nevelési programja

PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

- iskolánk Nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

A Kossics József Kétnyelvű Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

I. 1. Pedagógiai alapelvek:

Az integráció érdekében végzett tevékenységeink:

Egyéni törődés:

- minden tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban, illetve felzárkóztatásban való részesítése;
- a hátrányos helyzetű gyermekek integrációjának megteremtése;
- hatékony gyermek- és ifjúságvédelem, szoros együttműködés az intézmény és a közoktatáshoz kapcsolódó intézmények, civil szervezetek között mind a hátránykompenzációban, mind a prevenciós munkában.

Együttműködés: a célok sikeres elérése érdekében az iskola minden dolgozója, a tanulók és a szülők, az intézmény széles értelemben vett partnereinek együttműködése.

I. 2. Nevelő-oktató munkánk céljai:

Az 1-4. évfolyamban:

- Óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.
- Vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.
- Fejlessze a tanulóknál az önállóságot és a kreativitást, építsen ki pozitív énképet.
- Alakítsa ki a kisgyermekben a fejlődés igényét, az önértékelés és a belső harmóniára való képességet.
- Az iskola adjon teret a gyermek játék- és mozgás iránti vágyának.
- Az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését.
- Az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen egyéni és kiscsoportos formában.
- Célunk a módszertani kultúraváltás, az oktatásszervezés során a tanulók egyéni képességeinek figyelembe vételével az önálló ismeretszerzés támogatása. Ennek eszköze a problémaközpontú tanítás, vagy a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedezett tanítás-tanulás, a megértésen és tevékenységen alapuló fejlesztés, ami alapoz a tanulói aktivitásra.
- A differenciált, szükségletekhez igazodó segítségnyújtás a képességek fejlesztése

prioritást kapjon.

Az 5-8. évfolyamban:

- Folytassa az első szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegye figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik.
- Vegye figyelembe, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.
- Vegye figyelembe, hogy a 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.
- A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyermekek együtt nevelése.
- Felkészítse a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően a továbbtanulásra.
- Célunk a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák, az együttműködési és az élethosszig tartó tanulást lehetővé tevő kompetenciák fejlesztése.
- Az 5-8. osztályban kiemelt célunk a munkaadók által preferált készségek fejlesztése, az elvégzett tevékenységért vállalt felelősség, a saját munkájának, tevékenységének megszervezésére való alkalmasság.

I. 3. Nevelő-oktató munkánk feladatai:

Az 1-4. évfolyamban:

- Nyújtson mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- A tevékenység-központú módszertan előtérbe helyezése, a játék és az eszközhasználat, a megfelelő tanulási környezet kialakításával, a kooperatív tanulási technikák alkalmazásával.
- **A nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és ápolásukra való nevelés.**

Az 5-8. évfolyamban:

- Olyan tanulói képességek, készségek fejlesztése, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során a tanulók önismeretének, együttműködési készségének, akaratának, segítőkészségének, szolidaritásérzésének, empátiájának fejlesztése.
- Tudatosítani a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét, és néhány általános jellemző szabályát.
- **Tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásában.**
- A demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra.

- A nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés.
- A tanulóiban a nemzeti azonosságtudat fejlesztése, az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igény kialakítása.
- Az Európához való tartozás tudatának erősítése és más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Fejleszteni a tanulóiban a hátránnyal küzdő gyermek elfogadását, hogy személyes kapcsolatokat alakítsanak ki, hassanak egymásra és tiszteljék egymást, közösen tevékenykedjenek a közös cél elérésében, a közös feladatmegoldásban.
- A tanulók figyelmének ráirányítása az emberiség közös problémáira.
- A tanulók gondolkodási, tanulási kommunikációs képességeinek fejlesztése, mely lehetővé teszi az alkalmazott módszereknek és tanulásszervezési módoknak segítségével a személyes megnyilvánulást, a próbálkozást, a kísérletezést, a kérdezést, a segítségkérést, a tanulók közötti együttműködést.
- A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktus kerülő és feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre.
- Elérni az állampolgári nevelésen keresztül, hogy a tanulók képesek legyenek a civil életben való részvételre.
- Az önbizalom, az öntudatos és a környezetért is felelős magatartás, a világgal szembeni pozitív beállítódás, a demokrácia tisztelete, a tolerancia az őszinte kommunikáció, az értelmes kockázat vállalás bátorságának fejlesztése.

A nemzetiségi jellegből adódó feladatok:

- Tudatosítjuk az anyanyelv fontosságát a tanulóiban.
- Ösztönözzük őket az anyanyelv tanórán kívüli használatára is.
- Az iskola és községünk számára szervezett műsorok, ünnepélyek, rendezvények keretében mindig alkalmazunk szlovén nyelvű műsorszámokat is.
- A nemzetiségi kultúra ápolására művészeti csoportokat szervezünk /énekkar, tánc- és színjátszócsoporth/.
- Felelevenítjük a régi népszokásokat, megőrizzük a régi hagyományokat.
- Szlovén népdalokat, verseket, meséket gyűjtünk.
- Szlovén nyelvű feliratokat, idézeteket, kétnyelvű falújságokat, plakátokat, dekorációkat helyezünk el a tantermekben és a folyósokon egyaránt.
- Nemzetiségi versenyeken, vetélkedőkön veszünk részt.
- Különböző versenyek keretében kapcsolatokat ápolunk a másik szlovén nemzetiségi iskolával.
- Ápoljuk a testvériskolai kapcsolatokat.
- Célirányos kirándulásokat szervezünk az anyaországba, táborokban veszünk részt.
- Az anyanyelvükön keresztül felkeltjük a tanulók érdeklődését más nyelvek iránt is.

Hagyományos rendezvényeink:

Tökfesztivál, hagyományos szlovén reggeli, Mikulás, karácsony, karácsonyi vásár, jelmezes karnevál, Gergely-nap (Gregorjevo), szakkörök kulturális bemutatója, anyák napja, madarak és fák napja, ballagás.

Az anyanyelv megszerettetését, használatát különböző versenyekre való buzdítással, a szlovén nemzetiségi sajtó gyermekrovatába szerzőként való bekapcsolódással ösztönözzük.

A szomszédos anyaország megismerése céljából kirándulásokat szervezünk.

Nemzetiségi múltunkról tanúskodik könyvtárunk is. Szlovén nyelvű szépirodalom, szakirodalom, lexikonok, szótárak és egyéb információs ismerethordozók (videó, CD, DVD) állnak a tanulók, a pedagógusok és a Községi Könyvtár lévén a lakosság rendelkezésére. Rendszeresen tartunk könyvtárpedagógiai órákat is minden évfolyamon.

Nemzetiségi programjaink megvalósításához élünk a különféle pályázatok nyújtotta lehetőségekkel.

Mindezeken túl a jövőben a nyelvvizsgára való nagyobb ösztönzéssel, az iskolaválasztásban a megszerzett nyelvtudás szempontként való figyelembe vételével kívánjuk erősíteni nemzetiségi létünk megőrzését.

I. 4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A korábban megfogalmazott céljaink elérése érdekében egyik legfontosabb feladatunk tanulóink személyiségének széleskörű fejlesztése. Ezzel kapcsolatos feladataink és ezek színterei:

1. A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Alapvető képességek, készségek, jártasságok kialakítása. Önálló ismeretszerzés iránti igény, valamint az őt körülvevő világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

2. A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása, erkölcsi mércék betartása.

3. A tanulók emocionális nevelése – toleranciára nevelés

Feladat: A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása. A kulturált magatartás, kommunikáció és kooperációs készség elsajátítása. Egymás megismerésére való törekvés kialakítása, egymás elfogadása, tiszteletben tartása.

4. A tanulók akarati nevelése

Feladat: A reális önismeret és saját személyiségének kibontakoztatására való igény felébresztése, a frusztráció elviselése, a reális egyéni célok kitűzésének és követésének, a szabályok és a vágyak összehangolásának, a cselekvési alternatívák meglátásának képessége, a döntési képesség, a kezdeményezőkézség, az akaraterő és a kitartás fejlesztése. A szorgalom, céltudatosság, önfegyelem, elkötelezettség kialakítása.

5. A tanulók munkára nevelése

Feladat: A tisztességgel, legjobb tudás szerint végzett munka iránti tisztelet és igény kialakítása. Szűkebb (osztály, otthon) és tágabb környezetünk, valamint önmaguk tisztán tartása iránti igény növelése.

6. A tanulók testi nevelése

Feladat: A tanulók fizikai állóképességének fejlesztése, az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságának tudatosítása.

7. A tanulók nemzeti és nemzetiségi nevelése

Feladat: A tanulók tudati és érzelmi kötődésének kialakítása mindkét nép iránt. Annak tudatosítása, hogy a magyar nemzet része a hazánkban élő minden nemzetiség, így a szlovénység is, saját kultúrája megőrzése mellett, Magyarország törvényeinek tiszteletben tartása. A békés együttélés lehetőségének, egymás elfogadásának, a tolerancia fontosságának megismertetése.

8. A toleranciára nevelés

A személy másságának elfogadása, függetlenül attól, hogy ez a személyiség fejlődésének egyéni eltérésekből, szociális és kulturális különbségekből vagy egyéb eltérésekből adódik.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A tanórán feldolgozott tananyag rögzítésének begyakorlásának szinterei:

- tanóra,
- otthoni,
- napközis felkészülés.

I. 5. Közösségfejlesztés:

A tanulók a demokrácia működését, az érdekérvényesítés formáit, a másság elfogadását, elsősorban az iskolában tanulják meg. Törekednünk kell arra, hogy a nevelés-oktatás minden részében fokozott figyelmet fordítsunk ezekre.

A közösségfejlesztés fő szinterei a kooperatív technikákat alkalmazó tanítási óra, az osztályfőnöki órák, szabadidős foglalkozások és a diákönkormányzati munka.

A közösségfejlesztés fő elemei:

- a diákönkormányzat, mint érdekérvényesítő fórum hatékony működése,
- információk biztosítása a diákönkormányzat és a tanulóközösség számára,
- iskolai ünnepek, rendezvények (Mikulás, karácsony, farsang, gyermeknap, madarak és fák napja, sportnap, ballagás stb.),
- kirándulások,
- az iskolai környezet közös megóvása.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Az iskolánkban a közösségfejlesztés fő területei a következők:

- tanórák: szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák,
- tanórán kívüli foglalkozások: napközi, délutáni foglalkozás, séta, kirándulás,

szakkörök, diákönkormányzati munka, szabadidős tevékenységek.

I. 5. 1. A közösségfejlesztés céljai:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakítása,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlesztése,
- a társas viselkedés terén az empátia, a vitázó- és érvelőképesség, a konfliktustűrő, -kezelő, -megoldó képesség, valamint a vezető- és szervezőképesség fejlesztése.
- **a közösségi szokások, normák elfogadása (nemzetiségi értékrend),**
- a másság elfogadása,
- együttérző magatartás kialakítása,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztése.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

I. 5. 2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

Törekszünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Tudjon csapatban dolgozni, ismerje saját erősségeit, gyengeségeit. Vállaljon vezető szerepet, fogadja el mások irányítását.
- Ismerje meg népünk és más népek kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagymúltú értékeit.
- **Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, az anyanemzet megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosulásához vezetnek.** Így kiemelt feladat a közvetlen környezetünk nevezetességeink megismerése. Fővárosunk megtekintése, továbbá **szlovén nevezetességek, irodalmi emlékhelyek felkutatása** a látottak, tapasztaltak feldolgozása.
Az évi rendszeres tanulmányi kirándulások a tantervi anyaghoz kapcsolódnak a partnerekkel való egyeztetés alapján. Ezek a feldolgozott ismeretek kiegészítését, megértését segítik, ugyanakkor élményt nyújtanak, fegyelemre, rendre, tervszerűségekre nevelnek.
- A multikulturális tartalmak kapcsán váljon nyitottá, megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Váljon érzékenyvé környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be a közvetlen természeti és társadalmi környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Az önálló, felnőtt életben legyen képes életmódjának megfelelő helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások

- kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni. Az osztályfőnöki órákon kapjon ehhez segítséget a szociális, életviteli és környezeti kompetencia modulon belül tanulási módszertani támogatással.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- A tanítási órákon alkalmazott kooperatív technikák által legyen képes a más-más csoportokban való munkára, a kisközösségek megbecsülésére, egymás megismerésére.

I. 6 . Kiemelt nevelési tevékenységek

I.6.1. A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel és Nevelési Tanácsadóval.
- Az előkészítő jellegű foglalkozás a tanévkezdés első két hónapjában első osztályban.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai és tanítási időn kívüli tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató órák.
- Felzárkóztató foglalkozások.
- A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai.
- Családlátogatások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

I.6.2. A tehetség, a képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- A nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások.
- Tehetséggondozó foglalkozások.
- Iskolai sportkör.
- Szakkörök.
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.).
- A szabadidős foglalkozások egy része (pl. múzeumlátogatások).
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

I.6.3. A tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- Előkészítő jellegű első osztály.
- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése.
- Felzárkóztató foglalkozások.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- Az átvett jó gyakorlat a tanulók egyéni fejlesztési terve hozzájárul a személyiségnek minél inkább megfelelő fejlesztéséhez, tanulmányi sikere eléréséhez, ill. a kudarcok csökkentéséhez.

I. 6. 4. Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- Felzárkóztató foglalkozások

- Tehetséggondozó foglalkozások
- Napközis foglalkozások
- Továbbtanulás segítése, pályaorientáció
- Családi életre történő nevelés
- Szabadidő szervezés
- Családlátogatás, személyes konzultáció, tanácsadás
- Együttműködések, partneri kapcsolatok kiépítése, szoros kapcsolat a fenntartóval, szakszolgálatokkal és a gyermekjóléti szolgálattal a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók érdekében.

I. 6. 5. Közösségfejlesztés:

Településünk és iskolai közösségünk alacsony létszáma lehetővé teszi egymás megismerését, s ezen közvetlen, személyes kapcsolat révén is megvalósulhat a tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munkánk.

Ennek egy másik módja a tanulói közösségek tevékenységének szervezése, irányítása.

A tanulói közösségek fejlesztésére irányuló feladatok:

- Különbféle tanulói közösségek fejlesztése, irányítása
Feladat: Az iskolai élet területeihez kapcsolódó tanórák, tanórán kívüli tevékenységek, közösségek tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- Az önkormányzás képességének kialakítása
Feladat: A közösségben nevelői segítséggel ki kell alakítani az önálló kezdeményezés, megszervezés, lebonyolítás és reális értékelés képességét. A DÖK munkája alulról jövő kezdeményezéseken alapuljon.
- A tanulói közösségek munkájának megszervezése
Feladat: A közösségek vezetőinek (osztályfőnökök, munkaközösség vezető, DÖK segítő pedagógus stb.) legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos szervezése, tervezése, folyamatos ellenőrzése, irányítása, az együttléthez szükséges magatartási normák kialakítása, tudatosítása.
- A közösség egyéni jellegének, hagyományainak kialakítása
Feladat: Egy-egy közösségre, vagy annak egészére jellemző, az összetartozás érzését erősítő tevékenységek rendszeressé tétele, hagyományainak kialakítása és ápolása.

I. 7. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkóztatását segítő programok:

Egy-egy osztályon belül mindig találunk leszakadó, lemaradó tanulókat. A lemaradás oka elsősorban a tudás elsajátításához rendelkezésre álló időben keresendő. A többiekétől való lemaradás és a sikertelenség kedvezőtlenül befolyásolja az ismeretek, a tudás elsajátításának képességét. A kudarc kezelésére egyéni felzárkóztató foglalkozásokat szervezünk.

Ezeket a foglalkozásokat a Kt. értelmében nemcsak felzárkóztatásra, hanem a tehetség kibontakoztatására is felhasználjuk.

A felzárkóztatás nemcsak a lemaradást, a funkciózavarokat hivatott kezelni, hanem szolgálja a tanultak megerősítését, gyakorlását, alkalmazását.

I. 8. A tanulók képességeihez és teljesítményéhez igazodó pedagógiát az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- A pedagógusok az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így a tanulók önálló és csoportos munkájára

támaszkodnak.

I. 9. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység:

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedést tegyen a rászorulóknak érdekében, öröködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

A tanuló joga, hogy rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön. A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik iskolánk pedagógiai tevékenységéhez.

A szociális hátrányok, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységet, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet kell végeznünk.

Olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell folytatnunk, amely eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy bármilyen okból, így a gyermek vagy hozzátartozói színe, neme, vallása, nemzeti, etnikai vagy társadalmi származása, vagyoni és jövedelmi helyzete, kora, születési vagy egyéb helyzete miatt hátrányos megkülönböztetésben részesüljön.

A pedagógus oktató-nevelő tevékenységével szemben támasztott alapvető követelmény különösen:

- a gyermeki jogok védelme,
- nevelő-oktató munkája során figyelembe vegye a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét, segítse a gyermek képességének kibontakozását, illetve a hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását,
- közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- tiszteletben tartsa a tanulók emberi méltóságát és jogait,
- a szülőket, gondviselőket és a tanulókat az őket érintő kérdésekben rendszeresen tájékoztassa, illetve ha a gyermek jogainak megóvása érdekében intézkedést tart szükségesnek,
- ahhoz, hogy a gyermek a családban nevelkedjen, s családjától megkapja a segítséget iskolai kötelezettségének teljesítéséhez, a családdal, a szülőkkel rendszeresen kapcsolatot kell tartania.

Az iskola közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Az óvodai és iskolai szociális segítő támogatja az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Az óvodai és iskolai szociális segítő feladata különösen:

- az osztályokat felkeresve tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál - a veszélyeztető okok feltárása érdekében - családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok.
- Mentálhigiénés programok.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Táborozások, kirándulások, országjárások.
- Fesztiválok, bemutatók.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről.
- Kapcsolat a szolgáltató intézményekkel.

I. 10. A szülő, tanuló, iskola és pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- Az iskola rendszeres és folyamatos kapcsolatot tart a szülővel.
- A tanuló iskolai előmenetelét a pedagógus a Kréta-rendszerben folyamatosan vezeti.
- Az osztályfőnökök évente 2 alkalommal fogadóórát tartanak.
- Szülői értekezletet október és február hónapban tartunk. Erről a szülőket írásban értesítjük.

Ezen kívül minden olyan közleményről, mely az iskola és a szülő közös ügye, a szülő írásban értesül.

II. Iskolánk Helyi Tanterve

II.1. A helyi tanterv alapjául szolgáló kerettantervek, irányelvek és alapprogramok

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

Kerettantervek:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára
- A nemzetiségi nevelés-oktatás kerettanterve

Irányelvek és alapprogramok:

- Irányelvek a nemzetiségi oktatáshoz

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az EMMI által kiadott tananyaggal és követelményekkel.

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon a **német nyelvet** tanulják.

Iskolánk egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások óraszámjai:

Osztályok:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Szlovén nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Fizika							2	1
Biológia							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2

Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Dráma és színház							1	
Hon- és népismeret					1			
Állampolgári ismeretek								1
Hittan / Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Szlovén népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Német nyelv	2 ¹	2 ¹	2 ¹	2	2	2	3	3
Kötelező órák összesen:	26	26	26	28	32	31	35	34

¹Szabadon választható órák: Német 1-3. o.

II. 2. A két nyelven oktató tantárgyak köre iskolánkban:

1-2. osztályban (össz.: heti 14 óra):

- Szlovén nyelv és irodalom: 5 óra
- Szlovén népismeret: 1 óra
- Ének-zene: 1 óra
- Vizuális kultúra: 1 óra
- Technika és tervezés: 1 óra
- Testnevelés: 5 óra

3-4. osztályban (össz.: heti 16 óra):

- Szlovén nyelv és irodalom: 5 óra
- Szlovén népismeret: 1 óra
- Környezetismeret: 1 óra
- Digitális kultúra: 1 óra
- Ének-zene: 1 óra
- Vizuális kultúra: 1 óra
- Technika és tervezés: 1 óra
- Testnevelés: 5 óra

5-6. osztályban (össz.: heti 17 óra):

- Szlovén nyelv és irodalom: 5 óra

- Szlovén népismeret: 1 óra
- Természettudomány: 2 óra
- Digitális kultúra: 1 óra
- Ének-zene: 1 óra
- Vizuális kultúra: 1 óra
- Technika és tervezés: 1 óra
- Testnevelés: 5 óra

7. osztályban (össz.: heti 18 óra):

- Szlovén nyelv és irodalom: 5 óra
- Szlovén népismeret: 1 óra
- Biológia: 2 óra
- Földrajz: 1 óra
- Digitális kultúra: 1 óra
- Ének-zene: 1 óra
- Vizuális kultúra: 1 óra
- Technika és tervezés: 1 óra
- Testnevelés: 5 óra

8. osztályban (össz.: heti 17 óra):

- Szlovén nyelv és irodalom: 5 óra
- Szlovén népismeret: 1 óra
- Biológia: 1 óra
- Földrajz: 2 óra
- Digitális kultúra: 1 óra
- Ének-zene: 1 óra
- Vizuális kultúra: 1 óra
- Testnevelés: 5 óra

II. 3. Az alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei:

A tankönyvek és segédletek:

- Tartalmazzanak korszerű ismereteket.
- Legyenek könnyen érthetőek.
- Érdekes, motiváló, az életkori sajátosságoknak megfelelő szövegeket, feladatokat tartalmazzanak.
- Differenciálásra alkalmas feladatok is találhatóak bennük.
- Legyenek esztétikusak.
- Jellemzőjük:
  - a felmenő rendszer,
  - a kedvező ár,

- a tartósság.
- Tartalmazzanak összefoglaló kérdéseket.
- A szövegek alkalmasak legyenek az értő olvasás továbbfejlesztésére.
- Legyen bennük elég feladat a gyakorlásra.
- Témáik álljanak közel a gyerekek érdeklődéséhez.
- Szerkezetileg legyenek jól áttekinthetőek.
- Legyen bennük szép, esztétikus, színes képanyag.

II. 4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái:

Követelmények: objektivitás; a modern mérésmetodológia használata; kiszámíthatóság (a számonkérés ideje, tartalma, formája előre közölt); dokumentáltság.

Formái:

▪ Órai számonkérés:	szóbeli írásbeli
▪ Témazáró számonkérés:	írásbeli gyakorlati

A diákok folyamatos tanulását, felkészültségét, tudását a nevelő rendszeres számonkéréssel ellenőrzi, melynek egyik módja az írásbeli beszámoltatás.

Az írásbeli beszámoltatás formái:

- írásbeli felelet,
- dolgozat,
- témazáró, felmérő,
- házi dolgozat.

Az írásbeli felelet a napi anyag számonkérésére irányul. A dolgozat több órára feladott egység írásbeli számonkérése. A témazáró dolgozat a téma egészének elsajátítását mérő írásbeli számonkérés. Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A témazáró dolgozatot legalább egy héttel előre be kell jelenteni. A dolgozatot, témazáró dolgozatot a nevelő legkésőbb 10 munkanappal a megíratás után kijavítva kiosztja a diákoknak.

II. 5. A tanulói teljesítmények értékelésének alapelvei, formái:

A pedagógiai értékelésnek – s ezen belül a tanulói teljesítmények értékelésének – leg- átfogóbb, az iskoláztatás egész időtartamára kiterjedő célja a személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása tanulóinkban. Külön figyelmet kell ennek szentelnünk, hiszen alapvető célunk a tanulók önálló tanulásra való képességének és igényének fejlesztése.

A tanulói teljesítmények értékelésének közvetlen célja, hogy a tanítás-tanulás folyamatának eredményeiből kiindulva az abból származó információk közvetítésével (visszacsatolás) a tanulókat további tanulásra, illetve tanulásának korrekciójára ösztönözzük (motiválás).

II. 5. 1. Az értékelés alapelvei:

A tanuló objektív, érvényes és megbízható értékelésének csak egy jól kidolgozott, változatos, sokoldalú értékelési rendszer ad lehetőséget.

Az értékelés szakmai (szaktárgyi) és pedagógiai (metodológiai) kifogástalanságáért a szaktanár felelős.

Ehhez szükségesnek mutatkoznak az alábbiak:

- a tanulók teljesítmény - értékelésének alapelvei, a tanulási célok (tantárgyi követelmények) nyilvánosak
- az értékelés célja a megfelelő értékelési funkció (diagnosztizáló, formatív és szummatív) megválasztása, ezek világos elkülönítése a tanítási-tanulási folyamatban úgy, hogy a tanulók számára is egyértelmű legyen. (A tanulók legyenek tisztában azokkal, hogy felmérésük, értékelésük milyen céllal, funkcióval történik, miért szükséges az adott értékelés a tanítási-tanulási folyamat szervezése szempontjából, hol és hogyan hasznosulnak az ő számukra az értékelésből szerzett információk.)
- az értékelési funkció és az értékeléshez használt eszközök összhangjának megteremtése
- a szóveges értékelés és az osztályozás egyensúlyának megteremtése
- a tanuló feleletét, a kapott érdemjegyet indokoljuk
- értékeljük a tanuló fejlődését, szorgalmát, tantárgyhoz, munkához való viszonyát, hozzáállását
- minden óra végén néhány mondattal értékeljük az egész osztály munkáját
- az értékelés legyen reális, és az osztály előtt történjen
- értékeljük a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, együttműködési készségét
- értékeljük a kommunikációs kompetenciák egyéni fejlődését (prezentációk, projekt-munkák előadása stb.)

Az egész iskolára vonatkozó követelményrendszer elsődlegesen az iskola Pedagógiai Programjában, Helyi Tantervében jelenik meg. E dokumentumok bárki számára hozzáférhetőek. A tanulók a rájuk vonatkozó konkrét követelményekkel az osztályfőnöki órán ismerkedhetnek meg, a tantárgyi követelményekkel pedig az egyes tantárgyakon belül a tanév elején és a témakörök megkezdése előtt. Külön hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanulók megismerjék az elsajátítandó követelményeket. Ezekre a témákra rendszeresen visszatérünk. A szülőkkel az első szülői értekezleten ismertetjük az iskola követelményrendszerét, melyet a későbbiek során mindig aktualizálunk.

Az ellenőrzés-értékelés módszereinek kidolgozása a nevelőtestület, illetve a szaktanár feladata, az alkalmazott módszerek a tantárgy sajátosságaitól is függenek.

Az ellenőrzés-értékelés elsősorban a tanulónak szól. A reális értékelés segíti őket az eredményesebb munkára. A jól megoldott feladatokért kapott elismerés sikerélményt jelent a tanuló számára. Ha a tanár reálisan, megfelelően értékeli a tanuló tevékenységét, az segíti a gyermeket a helyes önértékelés kialakításában. A kiadott feladatok következetes számonkérése a tanulót rendszeres, pontos munkára szoktatja.

Az egyes tanulók munkájának az osztály előtti értékelése szól az egész osztálynak is, a gyerekek az egymás közötti viszonyokat is fel tudják mérni.

Az ellenőrzés-értékelés szól a szülőnek is, hiszen érdekelt gyermeke előmenetelében. Az iskola a tájékoztató, illetve az ellenőrző könyv útján, valamint szülői értekezleteken folyamatosan tájékoztatja a szülőket gyermekük előmeneteléről.

Az ellenőrzés-értékelés szól a külvilágnak is, hiszen ez nagyrészt hozzájárul az iskola megítéléséhez. Az ellenőrzés-értékelés szól a tanárnak és az egész nevelőtestületnek is, ezzel tudjuk munkánk eredményességét lemérni. Az iskola egész tevékenységének összefoglaló értékelése félévi és év végi tantestületi értekezleten történik.

II. 5. 2. Az értékelés helyi eszközrendszere:

Iskolánkban az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félkévkor szóveges minősítéssel fejezi ki, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített-e, ill. felzárkóztatásra szorul.

Az 1. évfolyamon a tanuló csak akkor utasítható évfolyamisméltásra, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztások miatt nem tudta teljesíteni.

Továbbra is lehetőség van az évfolyam megismétlésére a szülő kérésére, illetve a pedagógus véleménye alapján a szülő beleegyezésével. A második évfolyam év végétől az évfolyamismétlés eldöntése a nevelőtestület kizárólagos döntése, melyhez nem szükséges a szülő beleegyező nyilatkozata.

II. 5. 2. 1. A szóveges értékelés értékelés funkciói:

Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.

Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.

Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy-egy tanítási- tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek, tanulóknak ad információkat.

A személyre szabott differenciált értékelés azért is ösztönző hatású, mert a tanuló megtapasztalhatja a tanítónak az ő személyére irányuló figyelmét, pozitív, biztató hozzáállását. Harmonikus viszony esetén a gyermek vágyik arra, hogy megfeleljen a pedagógus elvárásainak, jól teljesítsen.

A szóveges értékelés bevezetése módszertani sokszínűsége is ösztönöz. Többféle módszer alkalmazása nagyobb lehetőséget nyit a gyermekek mindenoldalú fejlesztésére, az árnyalt értékelésre.

A második évfolyam év végén és a további évfolyamokon a tanulók értékelése osztályzással történik.

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a jeles (5), a jó (4), a közepes (3) az elégséges (2), az elégtelen (1) osztályzatokat alkalmazzuk.

A tanulók írásbeli tanulmányi munkáját egységesen bíráljuk el az alábbi százalékos értékhatárokat alapul véve:

- Elégtelen (1)	30 % alatti teljesítmény
- Elégséges (2)	31 % és 50 % közötti teljesítmény
- Közepes (3)	51 % és 75 % közötti teljesítmény
- Jó (4)	76 % és 90 % közötti teljesítmény
- Jeles (5)	91 % feletti teljesítmény

A tantárgyak jellegétől függően:

- szóbeli értékelés (a tanuló iskolai megnyilvánulásai, felelet, csoportmunka, versenyek, osztály munkájának havi, félévi, év végi értékelése)
- írásbeli értékelés (osztálynaplóban érdemjegyek, ellenőrző könyvben, a szülő értesítése érdemjegyekről, dicséretéről, elmarasztalásról, félévi, év végi bizonyítvány)
- a Helyi Tanterv szerint nem osztályozzuk: a Hon- és népismeret, az Állampolgári ismereteket, a Dráma és színház, az Etika tantárgyakat, illetve a Hittant 1-8. osztályban.

A tanulók teljesítményének értékelése során a tanulók teljesítményét viszonyítjuk a Helyi Tantervben meghatározott követelményekhez.

Állandóan figyeljük a tanulócsoport feladatmegoldási szintjét, megkeressük azokat a pontokat, amelyek további gyakorlást, kiegészítést kívánnak.

A tanulók egyéni teljesítményét viszonyítjuk korábban elért eredményeinkhez, értékeljük fejlődésüket, vagy ha nincs fejlődés, keressük annak okait. A tanuló egyéni teljesítményét összehasonlítjuk a tantervi követelményekkel, félévkor és év végén, amelyet osztályzattal minősítünk.

Az ellenőrzés-értékelés elsődlegesen együttműködési képességre irányul: feladatvégző képesség, alapismeretek tudása, eszközhasználat. Értékeljük minden esetben: a tanuló szóbeli és írásbeli kifejezőképességét, a tantárgyakra jellemző esetekben az eszközhasználatot (munkaforgások célszerűsége, kísérletek, mérések elvégzése).

Értékeljük a tanuló fejlődését, munkához való hozzáállását, iskolai magatartását, szorgalmát, társaihoz és a felnőttekhez való viszonyát, közösségi munkáját.

A tanulók tanórai tevékenységét elsősorban a szaktanár értékeli egyénenként és az osztály munkáját egészében minden tanórán. A nevelőtestület által elfogadott alapelv, hogy minden tanuló havonta legalább egy érdemjegyet kapjon. A szaktanár értékeli a tanuló féléves, egész éves tevékenységét, önmagához viszonyított munkáját, változásait.

A tanulók is értékelik egymás szorgalmát és magatartását, lehetőséget kapnak véleményük kifejtésére, ezzel fejlődik kritikai érzékük, önértékelésük is.

Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanuló évközi tanulmányi eredményét, magatartását, szorgalmát, tanórán kívüli tevékenységét. Az a tanuló, aki kiemelkedően jó tanulmányi munkát végzett, az előző havi értékeléshez képest lényegesen javított, az ellenőrző könyvbe írásbeli osztályfőnöki dicséretet kaphat.

Az iskola egészének értékelése, az éves munkatervben kitűzött célok, feladatok elemzése félévi és év végi tantestületi értekezleten történik. A beszámolót - az egyes részterületeket érintő előzetes tájékozódás után - az igazgató terjeszti a tantestület elé.

II. 5. 2. 2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei:

Diagnosztizáló értékelés:

Tanév eleji felmérés:

Célja: az adott tantárgy tartalmának sikeres feldolgozásához szükséges alapvető ismeretek, képességek felmérése, a tanulóknál tapasztalt alapvető hiányosságok feltárása. E felmérések alapján indítjuk az egyéni fejlesztéseket. Az első szülői értekezleten felhívjuk a szülők figyelmét a tapasztalt hiányosságokra.

Módja: - írásbeli teszt, feladatlap,
- szóbeli tájékoztatás.

Formatív értékelés:

Egy-egy téma tanítása közben:

Célja: hogy a tanár, diák visszajelzést kapjon teljesítményéről, ehhez tervezve a továbbhaladást.

Formái: - szóbeli felelet (a tanuló érdemjegyet kap)
- írásbeli felelet (a tanuló érdemjegyet kap)
- kiselőadás (a tanuló érdemjegyet kap)
- csoportmunka (kaphat érdemjegyet, szóbeli értékelést, pluszpontot)
- tanuló órai munkája (kaphat érdemjegyet, pluszpontot)

Szummatív értékelés:

Célja: annak ellenőrzése és értékelése, hogy a tanuló egy nagyobb témakört mi-

lyen mélységben sajátított el, közben képességei hogyan fejlődtek.

Formái: Témazáró dolgozatok dolgozatfüzetbe, vagy a tárgy jellegétől függően projektek lezárásakor naplóba, tájékoztató füzetbe, teszt, feladatlap, fogalmazás, esszé, munkadarab elkészítése. Egy félévben általában két-három témazáró dolgozat írására kerül sor. Ennek minősítését nagy súllyal vesszük figyelembe a félévi, év végi osztályzatok kialakításánál.

Mérőeszköz: többnyire szaktanár készíti, vagy központilag kiadott témazáró feladatlapok, tesztek. Fontosnak tartjuk, hogy a tanuló a téma összefoglalásakor, a dolgozat előkészítésekor ismerje meg a minimális követelményeket, a különböző osztályzatok eléréséhez szükséges követelményeket, a használható segédleteket, valamint a rendelkezésre álló időkeretet. A dolgozat javítása után részletesen elemezzük a tipushibákat, az egyes tanulók sajátos hibáit. Időt adunk a hiányosságok pótlására. A tanuló lehetőséget kaphat javító dolgozat megírására.

Tanév végi felmérések:

Célja: annak ellenőrzése, hogy a tanévre kitűzött célokat hogyan sikerült megvalósítani. Rendelkeznek-e a tanulók a továbblépéshez szükséges minimális ismeretekkel, készségekkel, képességekkel.

Mérőeszköz: szaktanár állítja össze vagy központi mérőlapok.

II. 5. 2. 3. Az iskolában a magatartás és szorgalom értékelése és minősítése:

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén a következőképpen értékeljük és minősítjük:

Magatartás:	példás (5)	fegyelmi vétsége nem volt, tanulmányi és közösségi feladatait példamutatóan látja el
	jó (4)	fegyelmi vétsége nem volt, tanulmányi és közösségi feladatait jól ellátja
	változó(3)	enyhébb fegyelmi büntetésben részesült, vagy tanulmányi és közösségi feladatait csak figyelmeztetés hatására látja el
	rossz (2)	súlyosabb fegyelmi büntetésben részesült, tanulmányi és közösségi feladatait csak rendszeres figyelmeztetés hatására látja el
Szorgalom:	példás (5)	legjobb tudása szerint tesz eleget tanulmányi kötelességeinek, segíti társait a tanulásban
	jó (4)	legjobb tudása szerint tesz eleget tanulmányi kötelességeinek, vagy javít eredményén
	változó(3)	tanulmányi munkája ingadozó színvonalú
	hanyag(2)	tanulmányi munkája ingadozó színvonalú (1 vagy több bukás) vagy tanulmányi eredménye messze elmarad a képességei alapján tőle elvárhatótól

A minősítést az osztályfőnök végzi el az osztályban tanító tanárokkal való előzetes megbeszélés figyelembevételével. Amennyiben az osztályfőnök és a szaktanárok között nincs megegyezés, úgy a problémás esetekben a félévi, illetve év végi osztályozó konferencia dönt.

II. 6. 2. 4. A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A tanuló részére azonban engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése 1. osztályban abban az esetben, ha egyébként felsőbb évfolyamba léphetne, de a szülő kéri az adott év megismétlését.

A 2-8. évfolyamon a tanuló elégtelen osztályzatait javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- a) tanulmányait magántanulóként teljesíti,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Ha az elégtelen osztályzatok száma meghaladja a kettőt, a tanuló a nevelőtestület engedélyével tehet javítóvizsgát.

A felsőbb évfolyamokon is bukásmentességre törekszünk. A bukás folyamatos odafigyeléssel, differenciált óraszervezéssel, felzárkóztatással, megfelelő személyre szabott segítségadással elkerülhető.

Az értékelést olyan folyamatnak is tekinthetjük, amelyben összefüggéseket keresünk a célok, a folyamat és az adott, aktuális állapot között.

A magasabb évfolyamba lépésről a nevelőtestület az év végi osztályozó konferencián dönt.

III. Iskolánk környezeti, egészségvédelmi és fogyasztóvédelmi programja

III. 1. A környezeti nevelés és az egészségnevelés célja:

- elősegíteni az egyetemes természet tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt,
- a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakításának segítése,
- a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- hozzájárulni a Föld egészséges ökológiai folyamatainak visszaállításához, kialakítani a környezettel való harmóniára törekvést,
- segíteni a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzését,
- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását,
- kialakítani a környezetkímélő magatartást egyéni és közösségi szinten egyaránt,
- érzékennyé tenni a tanulókat környezetük állapota és saját egészségük megőrzése iránt,
- képessé tenni a tanulókat arra, hogy együtt tudjanak működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén
- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

III. 2. A környezeti nevelés és az egészségnevelés feladata:

Fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy:

- védjék környezetüket és a természetet,
- kapcsolódjanak be a környezet- és természetvédelembe,
- ismerjék meg és alkalmazzák a takarékoság és újrahasznosítás lehetőségeit,
- legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani, illetve kezelni,
- fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- ismerjék meg a környezet, elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a körülöttünk lévő veszélyes anyagok leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit,
- tulajdonítsanak nagy figyelmet az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, a drog, dohányzás és alkoholfogyasztás káros hatásainak megismerésére.

Az iskola a következő alapelveket veszi figyelembe a program megvalósítása során:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása,
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése,
- érzelmi és értelmi környezeti és egészségnevelés,
- tolerancia és segítő életmód,
- környezettudatos és egészségtudatos magatartás és életvitel segítése,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése,
- problémamegoldó gondolkodás, döntőképesség,
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.

III. 3. A Környezeti- és egészségnevelési program megvalósításának szinterei, feladatok, tevékenységek:

Tanítási órák

Szintér	Feladat, téma	Cél	Módszer tevékenységi formák
Biológia	Mi lesz veled emberiség?	A Föld túlnépesedése, anyag és energiaválság megismerése, környezetszennyezés veszélyeinek feltárása, veszélyeztetett fajok megismerése	Kutatómunka elemzés
	Településünk és iskolánk környezete	A élő és élettelen mikrokörnyezet megismerése	Megfigyelés kísérlet látogatás védett területekre
	Az emberi test felépítésének tanításánál minden tematikai egység végén egészségnevelési téma feldolgozása	Kiegyensúlyozott életmód kialakítása egészséges táplálkozás, káros szenvedélyektől való mentesség. Génmódosított élelmiszerek (GMO), táplálkozás kiegészítők és dívatjaik megismerése.	Előadások meghallgatása videofilm megtekintése tapasztalatok, beszélgetések
Kémia	A mikro és makrokörnyezetünket alkotó anyagok megismerése. A víz, levegő szennyezése és védelme. Energiaforrásaink. Háztartási vegyszerek, veszélyjelzések.	A környezetbiztonsághoz szükséges ismeretek elsajátítása, környezettudatos magatartás kialakítása a különböző anyagok és technológiák hatása az élő és élettelen környezetre. Élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszer-maradványok, háztartási vegyszerek tárolása, kozmetikumok célszerű használata.	Kísérletek, megfigyelések, elemzések, számítások

Környezetismeret Természetismeret	Évfolyamonként ismétlődő témák: közvetlen élő és életteli környezet megismerése. Helyes tisztálkodás, testápolás az életkornak megfelelően. Helyes napirend kialakítása.	Séta, megfigyelés tapasztalatgyűjtés. Termékek, levelek gyűjtése. Tisztálkodó szerek és eszközök megismerése, helyes fogápolás, fogmosás.	
Testnevelés	A környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják a testi egészséget és fejlődést. A környezetszennyezés veszélyei az egészségre. A természetes anyagból készült eszközök előnye. Az egészség és környezet komplexitása. Az egészségtelen életmód hatása a mozgásra és testi egészségre.	A mozgás megszerettetése. Annak felismerése, hogy a sport az élményszerű tapasztalatszerzésben nélkülözhetetlen. Az előző generációk mozgásos játékeinak megismerése.	Lehetőség szerint, főként szabadterén való mozgás. Úszásoktatás. Játékok tanulása. Természetes anyagból készült eszközök helyes használatának elsajátítása.
Matematika	Statisztika	Táblázatok, grafikonok készítése, elemzése	Környezeti mérések
	Százalékszámítás	Környezeti összefüggések demonstrálása	Szöveges feladatok értelmezése.
	Mértékegységváltás	Környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megfigyelése	Mérés, manipulatív tevékenység
	Számтан	Reális becslések elvégzése	Valós életből vett példák alapján
Fizika	Anyag belső szerkezete	Részecskék közti vonzás káros következményei	Madarak pusztulása olajszennyeződéstől
	Sűrűdés, közegellenállás	Leváló részecskék környezet-szennyezése	Gumikerekek, fékbetétek sűrűdése
	Az égés	Légszennyezés	Égéstermékek, cigarettafüst
	Hatásfok	Energiatakarékosság	Kompakt fénycsővek használata
Rajz és vizuális kultúra	Környezetünk és a természet szépségei.	-Ismerjék fel a természeti ill. a művészeti szépség rokonságát és azonosságát, -ismerjék meg a természet képzőművészet ábrázolási lehetőségeit, -ismerjék meg a tárgyi világ formanyelvi elemeit.	-Műalkotások elemzése -helyi építészeti emlékek felkutatása -természetes alapanyagok használata
Földrajz	A mikro és makrokörnyezet megismerése. A világ globális problémái.	Szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről, érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit ismerjék és őrizték meg a természeti értékeket.	Videofilmek: Magyarország védett területei, védett növények, védett állatok. Kirándulások: Tanulmányok elemzése grafikonok értelmezése.

Osztályfőnöki	<p>Az osztályfőnöki órákon a következő tematikus egységek ismétlődnek osztályonként periodikusan /az életkori sajátosságoknak megfelelően/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szervezetünk egészsége - Sport és egészség - Környezetünk védelme - Az egészséges otthon, családi harmónia - Én és a közösség 	<ul style="list-style-type: none"> - Mindennapi életünk fiziológiai és pszichológiai egyensúlyának megteremtése. - helyes napirend kialakítása - a család, közösség, barátok szerepe a kiegyensúlyozott életmód kialakításában. - A testápolás és szépségápolás különböző életkorokban. - A sport jelentősége, szabadidő helyes eltöltése életkortól függően. 	<p>Orvos, védőnők, sportszakemberek előadásai, fórumok, tapasztalatcserék. Szituációs játékok.</p>
----------------------	---	--	--

Tanórán kívüli tevékenységek:

- Szakkör: sport, citera, kézműves, szlovén hagyományok ápolása, átörökítése: énekar, néptánc, színjátészó, harmonika
- Kirándulások: néprajzi gyűjtemények megtekintése
- DÖK-nap: akadályversenyek terepen, faültetés, környezetszépítés, hulladékgyűjtés
- Sportprogramok: játékos vetélkedők, osztályok közötti versenyek

III. 4. Segítő kapcsolatok, kapcsolódási pontok, támogatók:

Humán erőforrások	Erősségek	Feladat, szerepkör
Szülők, család	A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.	Előadások tartása, szemléltetőeszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.
Szülői Munkaközösség (SzM)	A Szülői Munkaközösség az a jogosítványokkal felruházott szervezet, amely hidat jelent az oktatási intézmények és a tanulók szülei között. Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni az SzM-et, és szükséges megnyerni támogatásukat is. Ez a „szövetség” garancia lehet arra, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az iskolai program megvalósulását.	

<p>Iskolaorvos, védőnő</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció) - Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése - Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezetegészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve - Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban. <p>Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az életmód és betegségek összefüggései - Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok. - A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában. - Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben. - Az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben. 	<p>Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját. Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.</p>
<p>Gyermek jóléti szolgálat</p>	<p>A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek. A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.</p>	
<p>ÁNTSZ</p>	<p>Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét. Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermkegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkába.</p>	
<p>Diákönkormányzat, osztályfőnökök</p>	<p>Napi kapcsolat a diákokkal, egyedi problémák azonnali kezelése. Az iskola és környezetének tisztántartása. Tanulási és magatartás zavarokkal küzdő tanulók fokozott segítése, rendszeres kapcsolattartás a családdal, tanácsadás. /Közösen a családsegítő központtal./</p>	<p>Szemétyűjtés, takarítás megszervezése.</p>

III. 5. Az iskola jövőképe:

<p>Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők</p>	<p>Célok</p>	<p>Tevékenység, feladat (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)</p>
<p>Közepes forgalom</p>	<p>Közlekedési biztonság növelése. A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló

Szemét	Tiszta, egészséges környezet	<ul style="list-style-type: none"> - szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - járdák sózása helyett ásványi örlemény használata
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	<ul style="list-style-type: none"> - festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír gyakori szellőztetés - lábtörölők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	<ul style="list-style-type: none"> - a kazán szabályozása a megfelelő hőfokra
Világítás	Egészséges, takarékos	<ul style="list-style-type: none"> - energiatakarékos világítótestek
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése-egészséges személyiség	<ul style="list-style-type: none"> - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

III. 6. Fogyasztóvédelmi program:

A helyi tanterveknek biztosítaniuk kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

III. 6. 1. A fogyasztóvédelmi oktatás feladatrendszere:

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” Ennek elérését a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

III. 6. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése: állampolgári kompetenciák, szociális és társadalmi kompetenciák, cselekvési kompetenciák. Míg kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a

kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is. Ezeket az ismereteket, készségeket kell elsajátíttatni, ezt a hozzáállást, értékrendet kell formálni az iskolának.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba. A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az iskolai programban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni.

Az értékek formálása:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztítása és elkülönítése,
- az egyéni és a társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fogalmak, melyeket meg kell ismertetnünk:

- piac,
- marketing,
- reklám,
- minőség,
- biztonság,
- gazdaságosság,
- takarékoság.

III. 6. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztói kultúra kialakítása és fejlesztése érdekében el kell érniünk, hogy a diákok értsék, és tudják alkalmazni a következő fogalmakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás. Az ellenállhatatlan marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése.
- Ökológiai fogyasztóvédelem, környezettudatos fogyasztás. Környezeti problémáink többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmainkban keresendő: a javak pazarló előállítás, fogyasztásunk mennyisége, összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. Az iskola feladata, hogy ökológiailag tudatos fogyasztókat neveljen, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.
- Fenntartható fogyasztás. A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát. Fontos érdek, hogy a jövő nemzedékek szükséglete — és egészsége — ne kerüljenek veszélybe.
- Preventív fogyasztóvédelem. A jogok korai érvényesítése. (Ne legyen szükség panaszbejelentésre, bírósági eljárásra.)

III. 6. 4. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban:

- Tantárgyak tanórai foglalkozásába beépítve:
technika — áruismeret, gyártás; matematika — üzemanyag-fogyasztási számítások; fizika — mérések; földrajz — eltérő fogyasztási struktúrák; magyar — reklámyelv, feliratok, kommunikációs csapdák; biológia — génmódosított élelmiszerek; kémia — élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok, vegyszerek, kozmetikumok; informatika — elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások; történelem — EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet, a reklám története);
- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények) – Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek látogatása);
- Együttműködés más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel: Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

III. 6. 5. Módszertani elemek — készségfejlesztéssel:

A készségfejlesztés területei a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. Leginkább a hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazásával valósítható meg:

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Egyéni és csoportos döntéshozatal.
- Helyi, országos és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel.
- Szimulációs játék, esettanulmány.
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása).
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés).

IV. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók
  - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
  - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
  - ismerjék fel a vészhelyzeteket;
  - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
  - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
  - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
  - sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.
2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
  - a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
  - a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
  - a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
  - az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével;
  - tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
  - támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
  - a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
  - minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak a Vöröskereszt bevonásával;
  - évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

V. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

1. A pedagógusok alapvető feladatai:

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

2. A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.

- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

3. A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

4. A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Lehetőség szerint egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

5. A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. osztálynap, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.
- 6. Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel**
- Az iskolai diákönkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése.
  - Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.
  - Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.
- 7. Munkafegyelem, a munkához való viszony**
- A munkaköri kötelességek teljesítése.
  - Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óraközi szünetekben.
  - Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
  - Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.
- 8. Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület tevékenységében**
- Feladatvállalás a nevelőtestület aktuális feladataiban.
  - Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
  - Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
  - Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- 9. Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés**
- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
  - Továbbképzéseken való részvétel.
  - A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
  - Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.
- 10. Az iskolai munka feltételeinek javítása**
- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
  - Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
  - Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
  - Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
  - Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

11. Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

12. Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.

13. Az iskola képvisellete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

14. A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

15. Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulóknak, a szülőknek és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

VI. AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

1. Az osztályfőnök feladatai:

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diákönkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítását és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.

- Tájékoztodik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket (pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására *a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény* rendelkezései alapján.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervzetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, hetente ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

2. Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított

osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

a) A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.
- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).
- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.
- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.
- Az osztály diákközösségének vezetői.
- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

b) Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán

- Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.
- Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.
- Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

3. Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról

- Tanulók száma, ebből leány
- Állami nevelt (gondozott)
- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló
- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló
- Sajátos nevelési igényű tanuló
- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló
- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló
- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)
- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga

- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dícséretetek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dícséretetek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dícséretetek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamisméltlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
- Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
- A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- Továbbtanulás iskolatípusok szerint
- Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
- Szakközépiskolába felvett tanulók száma és aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiú-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.

- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
- Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

VII. AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK – A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

1. Az iskola közösségeinek együttműködése

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökökhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

1. A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.
2. A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.
3. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.
4. A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli – alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
  - tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;
  - sportélet;
  - túrák, kirándulások szervezése;
  - kulturális, szabadidős programok szervezése;
  - a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).
5. Ezekben a kérdésekben
- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
  - a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.
6. Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.
7. A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:
- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
  - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
  - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
  - a házirend elfogadása előtt.
8. A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) vagy a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

1. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről,

tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi köznevelés alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

3. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
4. A szülők a tanulók és a saját – a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított – jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján az iskola vezetéséhez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.
5. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskolavezetéssel, nevelőtestületével.
6. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőtől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgatóhelyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.
7. Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.
8. A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola igazgatóhelyettesénél.

VIII. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

1. Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- különbözeti vizsga (szlovén nyelvből),
- javítóvizsga.

2. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

3. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

4. A különbözeti vizsga részletes szabályait a 3. számú melléklet tartalmazza.

5. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

6. A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

7. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
  - javítóvizsga esetén a tanév végén (bizonyítványosztáskor)
- közölni kell.

8. A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli

vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
<i>ALSÓ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Szlovén nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Német nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
<i>FELSŐ TAGOZAT</i>			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Szlovén nyelv és irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Német nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és		SZÓBELI	

népismeret			
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

IX. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

1. Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből – melyet a Vas Megyei Kormányhivatal határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
3. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - a gyermek lakcímkártyáját;
  - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
4. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - a tanuló anyakönyvi kivonatát;
  - a szülő személyi igazolványát;
  - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
5. Az iskola tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
6. Ha az átvételt kérő tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az érintett évfolyam osztályfőnökének véleményét.
7. Az iskolába beadott felvételi kérelmeket **a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben** meghatározott sorrendben kell teljesíteni.
8. Amennyiben iskolánk – a rendeletben megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett

csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni.

9. Intézményünk 2.–8. évfolyamába jelentkező tanulónak **különbözeti vizsgát kell tennie szlovén nyelv és irodalomból**, amennyiben korábban nem tanulta a szlovén nyelvet. A különbözeti vizsga részletes követelményeit jelen pedagógiai program 2. számú melléklete tartalmazza.

X. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

1. Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.
2. Ennek alapján
  - az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:
    - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,
    - iskolai sportkörben való sportolással,
    - kérelem alapján – sportszervezet, sportegyesület által kiállított igazolás alapján kiadott igazgatói engedéllyel – sportszervezet, sportegyesület keretei között szervezett edzéseken való sportolással.

XI. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelő végzi el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal május hónapban. (A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra. Lásd: *Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére Szerkesztette: Andrásné Dr. Teleki Judit, MKM 1997.*)
2. A mérés eredménye alapján a nevelő a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősíti, az évente kapott eredményeket összehasonlítja, ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozza.

XII. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Feladat:

A szociális hátrányok időben történő felderítése, és a problémák szükség szerinti orvoslása.

Helyzetfelmérés:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése az osztályfőnök közreműködésével, nyilvántartásba vétel
- a problémás családok megismerése
- a szociokulturális háttér felmérése
- a család gazdasági hátterének megismerése
- szülő, gyermek kapcsolat
- tanszer és taneszköz ellátottság a gyermeknél

Megelőzés, gondozás:

- a tanári kar, mint jelzőrendszer működtetése
- a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat bevonása a gyermekvédelmi ügyek konkrét megoldásába
- külső kapcsolatok kiépítése, együttműködés az iskolán kívüli intézményekkel, szakemberekkel
- szabadidős tevékenységek szervezése
- napközi, tanulószoba biztosítása
- hasznos szünidei programok, táborok szervezése
- szülőgondozás, a szülőkkel való együttműködés
- családlátogatások
- a továbbtanulás segítése
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolata
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek

XIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
2. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje öt tanévre – azaz 2025. szeptember 1. napjától 2030. augusztus 31. napjáig – szól.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
  - A nevelők minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
2. A 2029/2030. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzati képviselők útján az iskolavezetésnek javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola igazgatóhelyettesénél.

XIV. A Pedagógiai Program legitimációja

Készítette és elfogadta: a Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda Nevelőtestülete.

A program nyilvánosságának biztosítása:

- 1 példány elhelyezve az Országos Szlovén Önkormányzatnál,
- 1 példány elhelyezve az igazgatóhelyettesnél.

A pedagógiai program hatálya:

- Jelen Pedagógiai Program 2025. szeptember 1-től hatályos.
- A Pedagógiai Program megvalósulását évente értékeli a tantestület (a tanév értékelésének részeként).
- A Helyi Tanterv órakeretbeli megfelelőségének vizsgálata évente történik.
- A teljes program átfogó felülvizsgálata a jogszabályi háttér változásával esedékes.

XV. Záró rendelkezések

Jóváhagyási, véleményezési záradék

Az iskola Pedagógiai Programját a Nevelőtestület elfogadta.

Az iskola Pedagógiai Programját a Szülői Munkaközösség véleményezte.

Az iskola Pedagógiai Programját a Porabje Diákönkormányzat véleményezte.

Borjani-Urošica K.
SZM elnöke

Šušteršič B.
DÖK elnöke

A Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programjával az intézmény fenntartója egyetért, az abból és a jogszabályi előírásokon rá háruló többletkötelezettségeket vállalja.

[Signature]
fenntartó

Hatálybalépés:

A Pedagógiai Program hatálybalépésének időpontja: 2025. szeptember 1.

[Signature]
intézményvezető

1. számú melléklet

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges, oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A magasabb jogszabályban meghatározott kötelező minimális taneszköz-jegyzékben foglaltakkal az iskola rendelkezik. Az eszközök karbantartása, pótlása állandó feladat.

Az egyes tantárgyakhoz tartozó eszközök és felszerelések jegyzékét az alábbi táblázat tartalmazza:

1-4. évfolyam	5-8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	
Ábécés falitáblák	Szófajok rendszerét demonstráló táblák
Betűk hívóképe	Hangzó anyag
Betűkártyák	Kötelező irodalom videokazettán és DVD-n
Írásvetítő	A magyar helyesírás szabályai
Projektor	Magyar életrajzi lexikonok
Magnó és CD lejátszó	Írásvetítő
Szófajok rendszerét demonstráló táblák	Projektor, laptop
Helyesírási szabályok táblái	Magnó és CD lejátszó
Történelmi korokat bemutató dem. táblák	Értelmező kéziszótár
Kronológiai képsorok a magyar történelemből.	Szinonimaszótár
Kötelező irodalom videokazettán	Idegen szavak és kifejezések szótára
A magyar helyesírás szabályai	
Értelmező kéziszótár	
Matematika	
Számkártyák 0-100	Helyiérték-táblázat
Számok hívóképei 0-20	Demonstrációs számegyenes
Demonstrációs számegyenes	Pozitív egész számok 1-től, 100-ig
Szám és képkártyák	Kétkarú mérleg
Kétkarú mérleg	1 literes mérőedény
1 literes mérőedény	1 dm ³ -es kocka
1 dm ³ -es kocka	Hőmérőmodell
Hőmérőmodell	Méterrúd
Méterrúd	Egységkockák
Óra	Mértani testek, élvázis testek,
Dobókockák, dobótestek	kiteríthető és összeállítható testek
Demonstrációs falitáblák	Térbeli építőelemek
Demonstrációs színes korongok	Dobókockák, dobótestek
Mérőszalag	Fóliák
Síkidomok képe	Kézpénz
Mértani testek	Adósságcedulák
Számegyenes	Színesrúd-készlet
Színesrúd-készlet	Primszámok táblázata
Pénzermék	Síkgeometriai modellező készlet
Logikai lapok	Pénzermék
Vonalzó	Úrna, számkártyák, számozott golyók
Ének	

Magnó és CD lejátszó	Útós és ritmushangszerek
Útós és ritmushangszerek	hordozható CD-s lejátszó
A tananyaghoz kapcsolódó zeneanyag hangfelvételei CD-n vagy magnó kazettán	szintetizátor
Ötvonalas segéd tábla	zenehallgatási anyag kazettán, CD-n (Apáczai K.)
Technika	
Alapvető szerszámkészlet a tanulók részére:	szaktantermi berendezések
- Olló	Szerszámkészletek
- Metszőkés	munkaanyagok
- Csípő és harapófogó	demonstrációs eszközök
- Dörzspapír	tevékenykedtető eszközök
- Ráspoly különféle minőségben	videófilmek
- Tű a varrási technikáknak megfelelő	
- Kalapács	
Építő és szerelőkészletek	
Rajz	
Diasorozat 1-4. osztályok részére	Diasorozat 5-8. osztályok részére
Művészettörténeti könyvek, videofilmek	Művészettörténeti könyvek, videofilmek
Rajz szemléltető eszközök: pl. mértani testek	Rajz szemléltető eszközök: pl. mértani testek
Televízió	Televízió
Videó, DVD	Videó lejátszó, DVD
Diavetítő	Diavetítő
	Ismeretterjesztő könyvek, kiadványok
Német nyelv	
Tananyaghoz kapcsolódó falitáblák	Tananyaghoz kapcsolódó falitáblák:
Szófajok rendszere	Szófajok rendszere
Fonetikai jelek	Fonetikai jelek
Segédigék	Segédigék
Magnó, CD lejátszó	Magnó és/vagy CD lejátszó
A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag hangfelvételei CD-n és/vagy magnó kazettán	A tananyaghoz kapcsolódó hanganyag hangfelvételei CD-n és/vagy magnó kazettán
	Magyar-Német / Német-Magyar szótár
Történelem	
	A tananyaghoz és a témakörökhöz kapcsolódó
	- Faliképek
	- Fóliák
	- Diaképek
	- Videók, filmek
	- Transzparenszek
	- Digitális térképek
	- Időszalag
	- Történelmi térképek
Környezetismeret	
Természetismeret	
Növénymodellek	Térképek
Mérőeszközök	Földgömb

Térképek	Mágnesek
Földgömb	Prizmák,
Tanári/tanulói kísérleti tálca	Egyéb fizikai eszközök
Kitömött állatok	Kitömött állatok
Magyarország térképek	Preparátumok üveghengerben
Nagyítók	Nagyítók, mikroszkópok
Videofilmek	Videofilmek
Diasorozatok	Diasorozatok
Iránytű, tájoló	Írásvetítő fóliaszorozatok
Demonstrációs falitáblák:	
- Mértékegységek	
- Év – évszak jellegzetességei	
- Az emberi test felépítése	
- A növények részei	
- Képsorozatok állatokról, növényekről	
	Földrajz
	A tananyaghoz kapcsolódó tematikus térképek
	Földgömb
	Iránytű
	Írásvetítő fóliák
	Videofilmek, diasorozatok
	Transzparenszek
	Biológia
	Kitömött állatok
	Növénymodellek
	Állatpreparátumok üveghengerben
	Nagyítók, mikroszkópok
	Csontvázak, csontok
	Növény és állathatározó kézikönyvek
	Videofilmek, diasorozatok
	Írásvetítő fóliaszorozatok
	Videó-lejátszó
	Emberi torzó
	Informatika
	Számítógépek, laptop
	Windows, Office felhasználói kézikönyvek
	Számítógép-alkatrészek
	Interaktív tábla
	Projektor
	Fizika
	A tananyaghoz kapcsolódó videófilmek
	Fizikai mennyiségek bemutatását tartalmazó falitáblák
	A fizika fejlődését bemutató falitáblák
	Tanári kísérletekhez szükséges eszközök

	Szemléltető tárgyak gyűjteménye
	Kémia
	Szemléltető falitáblák:
	- Periódusos rendszer
	- Fémek aktivitása
	- elektronvonzó képesség
	- Mágneses elektronszerkezetet ábrázoló
	Kovalenskötést szemléltető pálcikamodell
	Borszesz égők
	Kémcsövek
	Háromlábú állványok
	tálcák
	A tanterv által előírt kísérletekhez szükséges vegyszerek
Testnevelés	
Gumilabdák	Gumilabdák
Bordásfal	Bordásfal
Tornapadok	Tornapadok
Zsámolyok	Zsámolyok
Kislabdák	Kislabdák
Karikák	Karikák
3 részes svéd szekrény	5 részes svéd szekrény
Ugródeszkák	Ugródeszkák
Kosárpalánkok	Kosárpalánkok
Kapuk	Kapuk
Futball-labdák	Futball-labdák
Mászórudak	Mászórudak
Stopperórák	Stopperórák
Mérőszalagok	Mérőszalagok
jelzőszalagok	jelzőszalagok
	Kosárlabdák
	Húzókötélt
	Váltóbotok
	Kézisúlyzók
	Bóják
	Röplabdák
	Mászólétrák
	Tornabotok
	Medicinlabdák
	Tornagyűrűk
	Kiegészítő torna készlet
	Gerenda
	Ugrókötelek
	Dobbantó távolugráshoz
	Mászókötelek
	Ugródomb
	Magasugró felszerelés
	Gumikötelek
Szlovén nyelv és irodalom	
Demonstrációs falitáblák:	Demonstrációs falitáblák
Szófajok bemutatása	Szófajok bemutatása

A tananyaghoz kapcsolódó hanganyagok CD-n	A tananyaghoz kapcsolódó hanganyagok CD-n
Szlovén nyelvű újságok	Szlovén nyelvű újságok
Szlovén nyelvű szépirodalmi alkotások	Szlovén nyelvű szépirodalmi alkotások
Szótárak	Szótárak
Cselekvést ábrázoló képsorozatok	Cselekvést ábrázoló képsorozatok
Szófajok rendszere	Szófajok rendszere

2. számú melléklet

Kritériumok a különbözeti vizsgához szlovén nyelvből

Elemi elvárások:

- A különbözeti vizsgát minden tanulónak le kell tennie, aki más iskolából érkezik intézményünkbe a 2. osztálytól 8. osztályig, amennyiben korábban nem tanulta a szlovén nyelvet.
- A beíratás előtt az iskola igazgatója tájékoztatja erről a szülőket.
- A tanuló felkészítése a tanár feladata, aki az adott osztályban tanítja a szlovén nyelvet.
- A felkészítés az adott osztályban differenciáltan történik, időtartama minimum 3 hónap.
- A felkészítés előtt a tanulóval közölni kell a tananyagot és az elvárásokat.
- A vizsgát az a tanár bonyolítja le, aki felkészíti a tanulót.
- A különbözeti vizsgán a tanulót nem érdemjeggyel, hanem megfelelt - nem felelt meg értékeléssel minősítik.
- Amennyiben a vizsga sikertelen, a pedagógus folytatja a tanuló felkészítését, a megismételt vizsga 2 hónap múlva történik meg.
- Amennyiben újból sikertelen a vizsga, az iskolavezetés a szülőkkel közösen keres megoldást a probléma megoldására.

Kritériumok, elvárások a különbözeti vizsgán:

- A különbözeti vizsga a 2. osztályban csak szóbeli, 3.-8. osztályban szóbeli és írásbeli részből áll.
- 3. osztálytól a tanulóknak a folyékony olvasást és írást kell elérniük szlovén nyelven.
- Az elérendő szint minden osztályban külön kerül meghatározásra.
- A tartalmi terjedelem minden esetben osztályonként igazodik a témákhoz.
- A nyelvtan és a kommunikáció a megértés szintjéhez igazodik.
- A felkészítés során a tanuló és a tanár pozitív hozzáállása a nyelvhez, valamint a motiváció kapjon elsődleges szerepet.

Tartalmi irányelvek osztályonként:

Ezek tartalmi és didaktikai követelmények, amelyeket a pedagógus fog kivitelezni. A tanár elkészíti az egyéni programot, az írásbeli feladatokat. A tanár bonyolítja le a vizsgát a belső iskolai vizsgabizottság jelenlétében. A vizsgabizottság tagjai: a felkészítő szlovén szakos pedagógus, osztályfőnök és az igazgató.

A vizsga sikeres, ha a tanuló legalább 30 % felett teljesít.

2. osztály:

- A tanuló csak szóbeli vizsgát tesz.
- Témák: személyes bemutatkozás, lakhely, család, iskola, hazai táj, idő, színek.
- Nyelvtan: használat során különböztesse meg a nemeket, számokat a beszédben.
- Vizsga szerkezete: beszélgetés a témákról, kérdések megértése, válaszok adása a kérdésekre, beszélgetés a képekről (Mit látsz a képen?) .

3. osztály:

- A tanuló felkészül a szóbeli és írásbeli vizsgára.
- A tanuló ismerje fel a szlovén és a magyar helyesírás közötti különbségeket.
- A szlovén ábécé helyes elsajátítása, helyes kiejtés, szókapcsolatok, rövid mondatok helyes olvasása.
- Tanári tollbamondás, rövid mondatok másolása.
- A tanuló értse meg mit ír (szótár használata, tanári magyarázat sajátos-egyedi szavaknál)
- Témák: bemutatkozás, lakhely, család, iskola, hazai táj, idő, színek
- Vizsga felépítése:
  1. Rövid beszélgetés (bemutatkozás)
  2. Rövid szöveg hangos olvasása (tk. 2. osztály - ismert téma)
  3. Tollbamondás
- Értékelésnél a helyesíráson legyen a hangsúly.

4. osztály:

- Szóbeli és írásbeli vizsgára készül fel a tanuló.
- A tanuló ismerje fel a magyar és a szlovén helyesírási különbségeket.
- A 3. osztálybeli követelmények kibővülnek a nagy kezdő betűkkel és a mondatvégi írásjelekkel.
- A témák kibővülnek az évszakokkal és a természettel.
- Vizsga felépítése:
  1. Rövid beszélgetés
  2. Rövid szöveg hangos olvasása
  3. Tollbamondás
- Az értékelésnél hangsúlyt kapjon a helyesírás, pontos másolás és tollbamondás, nagy betűk és a mondatvégi írásjelek.

5. osztály:

- A követelmények megegyeznek az előző osztályéval és kibővülnek a következőkkel:
- Vesszők az összetett mondatokban.
- A témák bővülnek az ünnepekkel.
- A vizsga felépítése:
  1. Rövid beszélgetés
  2. Hangos olvasás
  3. Tollbamondás
  4. A képek rövid leírása
  5. Helyes mondatalkotás (Mit látsz a képen?)

6. osztály:

- A témák megegyeznek az előző osztályéval, de még kiegészülnek:
- A témák bővülnek a szabadidővel.
- Tulajdonnevek helyesírása.
- A vizsga felépítése:

1. Rövid beszélgetés
  2. Rövid szöveg olvasása
  3. Tollbamondás
  4. Rövid fogalmazás (7 mondat)
- Bemutakozás, család, iskola stb.

7. osztály:

- A témák megegyeznek az előző osztályéval, de még kiegészülnek:
- A téma bővül a Rába-vidékkel
- A vizsga felépítése:
  1. Rövid beszélgetés
  2. Rövid szöveg hangos olvasása
  3. Tollbamondás
  4. Rövid, 10 mondatos fogalmazás megírása

8. osztály:

- A témák megegyeznek az előző osztályéval, de még kiegészülnek:
- A téma bővül az anyaországi (Szlovénia) ismeretekkel
- A vizsga felépítése:
  1. Rövid beszélgetés
  2. Rövid szöveg hangos olvasása
  3. Tollbamondás
  4. Legalább 15 mondatos fogalmazás megírása

Tartalomjegyzék

I. Nevelési Program	5
I. 1. Pedagógiai alapelvek	5
I. 2. Nevelő-oktató munkánk céljai	5
I. 3. Nevelő-oktató munkánk feladatai	6
I. 4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
I. 5. Közösségfejlesztés.....	9
I. 5. 1. A közösségfejlesztés céljai	10
I. 5. 2. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink	10
I. 6. Kiemelt nevelési tevékenységek	11
I. 6. 1. A beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek	11
I. 6. 2. A tehetség, a képesség kibontakoztatását szolgáló tevékenységek	11
I. 6. 3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése	11
I. 6. 4. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	11
I. 6. 5. Közösségfejlesztés	12
I. 7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok.....	12
I. 8. A tanulók képességeihez és teljesítményéhez igazodó pedagógia.....	12
I. 9. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység	13
I. 10. A szülő, tanuló, iskola és pedagógus együttműködésének formái	14
II. Helyi Tanterv	15
II. 1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak	15
II. 2. A két nyelven oktandó tantárgyak köre.....	16
II. 3. Az alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	17
II. 4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	18
II. 5. A tanulói teljesítmények értékelésének alapelvei, formái.....	18
II. 5. 1. Az értékelés alapelvei	18
II. 5. 2. Az értékelés helyi eszközrendszere	19
II. 5. 2. 1. A szöveges értékelés értékelés funkciói	20
II. 5. 2. 2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei	21
II. 5. 2. 3. A magatartás és szorgalom értékelése és minősítése	22
II. 5. 2. 4. A magasabb évfolyamba lépés feltételei	23

III. Környezeti, egészségvédelmi és fogyasztóvédelmi program	24
III. 1. A környezeti nevelés és az egészségnevelés célja	24
III. 2. A környezeti nevelés és az egészségnevelés feladata	24
III. 3. A Környezeti- és egészségnevelési program szinterei, feladatok	25
III. 4. Segítő kapcsolatok, kapcsolódási pontok, támogatók	27
III. 5. Az iskola jövőképe	28
III. 6. Fogyasztóvédelmi program	29
III. 6. 1. A fogyasztóvédelmi oktatás feladatrendszere	29
III. 6. 2. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei	29
III. 6. 3. A fogyasztóvédelmi oktatás célja	30
III. 6. 4. A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az oktatásban	31
III. 6. 5. Módszertani elemek - készségfejlesztéssel	31
IV. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	32
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	34
VI. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnökök feladatai	38
VII. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	43
VIII. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	47
IX. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének és átvételének elvei	50
X. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	52
XI. A tanulók fizikai állapotának mérése	52
XII. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	53
XIII. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	54
XIV. A Pedagógiai Program legitimációja	56
XV. Záró rendelkezések	57
1. számú melléklet: A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges, oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	58
2. számú melléklet: Kritériumok a különözeti vizsgához szlovén nyelvből	63

NEVELÉSI PROGRAM

VZGOJNI PROGRAM

Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda

Dvojezična osnovna šola in vrtec Jožefa Košiča

Felsőszölnök / Gornji Senik

Szakonyfalu / Sakalovci

Óvodánk adatai

Az óvoda neve: Kossics József Kétnyelvű Általános Iskola és Óvoda

Dvojezična osnovna šola in vrtec Jožefa Košiča

Címe: Felsőszölnök, Templom út 5.

Címe: Szakonyfalu, Fő út 120.

Óvodánk fenntartója: Országos Szlovén Önkormányzat

Címe: 9985 Felsőszölnök, Templom út 8.

Bevezetés

Pedagógiai programunkat az Óvodai Nevelés Alapprogramja illetve a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt feltételeknek megfelelően készítettük.

A készítés során figyelembe vettük a hazai óvodai nevelés történet hagyományait, értékeit, nemzetiségi sajátosságait, valamint a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeit. Szem előtt tartottuk az emberi, illetve a gyermeki jogokat.

Törekedtünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartására, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítására.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, gondoskodás és különleges védelem illeti meg. Mivel a gyermekek optimális fejlődésért, neveléséért a szülők a felelősek, az óvónő szakmai hozzáértéssel vesz részt ebben a nevelési folyamatban a gyermek érdekében, ebben is megnyilvánul pedagógiai, módszertani szabadságunk.

Pedagógiai programunk hosszú évek munkájának tapasztalataira épül. Programunk előnye, hogy nagyobb anyagi ráfordítás nélkül is működőképes, természetesen tárgyi feltételeinket folyamatosan javítani kell.

Az óvodai tevékenységekbe ágyazott készség és képességfejlesztés hangsúlyozottan szerepel, kiemelve az anyanyelv fejlesztésének, az egészséges életmód megalapozásának, esztétikai értékek átadásának jelentőségét, a nemzetiségi nyelv fejlesztését.

1. AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJAI, ELVEI

1.1. GYERMEKKÉPÜNK

Minden gyermek más és más adottságokkal, képességekkel születik, egyedi személyiség, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermeki személyiséget messzemenően tiszteletbetartó, állandó kíváncsiságra és tanulni vágyásra építő optimális személyi és tárgyi környezet nagymértékben elősegíti fejlődését. Ez a fejlődési ütem azonban eltérő. Függs az egyéni sajátosságoktól, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatásoktól.

A gyermek ösztönösen utánozza az őt körülvevő, előtte modellként álló felnőtteket. Így alakítja társas kapcsolatait, keresi a társadalomban őt megillető helyet. Mindezt elsősorban nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlődése segíti elő. Állandó kérdezősködése, a kérdéseire kapott őszinte, objektív válaszok feldolgozása teszi lehetővé kapcsolatteremtő képességének kialakulását.

A gyermeket egyenrangú partnerként kezelő felnőtt elősegíti a gyermeki személyiség szabad kibontakozását, változó testi és lelki szükségleteinek kielégítését.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

Mint pedagógusoknak az a feladatunk, hogy biztosítsuk számára az önmegvalósításhoz szükséges szabadságot és a hozzá méltó körülményeket.

Játékos úton tanulni, munkálkodni, szokásokat elsajátítani, szükségleteket kielégíteni, de elsősorban játszani és együtt játszani a játék örömeért óvodai életünk minden napján.

Amennyiben a fent leírtakat sikerül véghez vinnünk, a szülői ház nevelési elveit segítve és támogatva, reményt érezhetünk arra, hogy a ránk bízott gyermek, gyermekek fejlődése életkoruknak és a társadalom elvárásainak megfelelő lesz.

A gyermek ne legyen „tökéletes”, csak tudjon rácsodálkozni a körülötte lévő világ szépségeire, fedezze fel titkait, szeressen élni.

1.2. ÓVODA KÉP

A gyermekek nevelését felsőfokú végzettségű óvónők és szakképzett dajkák végzi. Heti rendszerességgel Szlovéniából érkező óvónők segítik a nevelő munkát.

Pedagógiai munkánk megtervezése során fontos az otthoni körülmények, szokások megismerése, a szocializáció, az egyénre tervezett fejlesztés megvalósítása. Az osztatlan jellegből adódóan az egymáshoz való alkalmazkodás előtérbe kerül.

Fontos a hagyományalakítás, ápolás /ünnepek, rendezvények/. Mindkét település szlovén nemzetiségi, így fontosnak tartjuk a nemzetiségi nevelés sajátosságainak kibontakoztatását, az anyaországgal, illetve a testvér intézményekkel való kapcsolattartást /anyaországi óvodapedagógus, illetve látogatások a testvér intézményekben/.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. A gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő és személyiség fejlesztő funkció.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvodai pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodáink tevékenységét az alábbi célok határozzák meg:

- az óvodások nyugodt, élmény gazdag, sokoldalú és harmonikus fejlődésének elősegítése, a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismertetésével, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, a gyermeki személyiség életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve
- a családi nevelést segítő, érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása
- a fejlődést elősegítő, gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység - különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játék -

szervezése, e tevékenységeken keresztül az életkornak megfelelő műveltség tartalmak közvetítése a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése

Óvodánk nevelési alapelvei:

- a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiség fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását
- pedagógiai intézkedésink igazodnak a gyermek személyiségéhez

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

1.3. AZ ÓVODAI NEVELÉS ALAPELVEI

Általános elvek:

- a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása
- a gyermeket elfogadás, szeretet és megbecsülés öveze
- a nevelés tegye lehetővé és segítse a gyermekek személyiségfejlődését, egyéni képességeinek megismerését és kibontakoztatását
- az óvodapedagógus az óvodai nevelőmunkát tudatosan tervezi és végzi
- az óvónő modell szerepe
- megfelelő tárgyi, személyi környezet biztosítása
- pedagógiai etika
- óvodakép
- gyermekkép

Helyi adottságokból, igényekből fakadó elemek

- a szülők igényeinek, körülményeinek figyelembe vétele
- egyéni képességek kibontakoztatására törekvés
- megfelelő tárgyi személyi környezet biztosítása
- a gyermeki jogok tiszteletben tartása
- a nemzetiség hagyományainak, szokásainak ismerete, a kultúra ápolása, továbbörökítése
- a gyermeki kezdeményezés nyelvére értő reagálás, elsősorban az óvoda célnyelvén

2. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

- az egészséges életmód kialakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az óvodai nevelés kiemelt feladata az óvodáskorú gyermekek egészséges életmódra nevelése, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- az óvónő biztosítsa az egészséges környezetet
- alapozza, alakítsa, fejlessze tovább az egészséges életmód szokásait
- alakítsa a helyes életritmust fokozatosan, a családdal együtt működve

- biztosítson tág teret és időt a napirendben a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységekhez
- a gyermek gondozása: testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- segítse elő a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődését
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- fordítson gondot a gyermek egészségének védelmére, megőrzésére és edzésére
- tájékoztassa a szülőket, serkentse együttműködésre a csoport szokásrendszerének ismeretében
- az óvónő biztosítsa a gyermekek testi-lelki jólétét sürgetés mentes, elfogadó légkörrel
- az óvónő alapozza meg a szokások rendszerét állandó példamutatással a gyermekek fejlettségének megfelelő szinten, a gyermeki lét ritmusához igazodó napirenddel, zsúfoltság és feszültségmentes körülmények között
- a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakítása
- a megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együtt működve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós test, lelki nevelési feladatok ellátása

Tevékenységek

A helyes életritmus, rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek.

- a **táplálkozás** a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele
- a **testápolás** a gyermekek egészségének védelmét, tisztaság igényük kialakulását szolgálja
- az **öltözködés** védekezés az időjárás változásai ellen, fejleszti a gyermekek önállóságát, ízlését
- a **mozgás** kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését
- a **testi nevelés** a gyermek szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, épségének, egészségének védelme, **edzése**
- a gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki, ezért szükséges a nyugodt **pihenés, alvás**

Táplálkozás napi háromszori étkeztetéssel, kellő összetételben és elosztásban

- önkiszolgálás, önálló étkezés, megfelelő eszközök használata
- szükség szerinti folyadékfogyasztás

Tisztálkodás, testápolás

- kézmosás, fésülködés
- bőrápolás
- fogápolás
- WC használat

Öltözködés

- rétegesen, könnyen fel- és levehető ruhák fel- és lehúzása
- ruhájuk megigazítása, esztétikus elhelyezése - gondosság
- egymás segítése
- minél nagyobb önállóság elérése

Mozgás

- szabadban és csoportszobában végezhető mozgástevékenységek
- változatos mozgásformák, természetes nagy mozgások, mozgás elemek
- séták, kirándulások /a környező dombokra, erdőkbe, rétekre/

Testi nevelés, edzés, egészségvédelem

- légfürdőzés
- napfürdőzés
- télen csúszkálás, szánkózás
- évente védőnői - orvosi szűrés
- higiénés szabályok betartása
- testi épség védelme, baleset megelőzése

Pihenés, alvás

- zavaró külső és belső ingerek kiküszöbölése - nyugodt légkör
- minden gyerek számára kedvező körülmények megteremtése, fenntartása

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- a testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek
- a tisztálkodás eszközeire vigyáznak, helyre teszik azokat, zsebkendőjüket önállóan használják
- önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból
- esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek, biztonságosan használják a kanalat, villát, kést, étkezés közben halkán beszélgetnek

- teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik
- ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik
- a környezetükben igyekeznek rendet tartani
- ügyelnek külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés
- az egészségügyi teendők közben is használják a nemzetiség nyelvét

2.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak.

A közösségi nevelés segíti a szocializációt az egyén és a közösség nevelése szorosan összefonódik az óvodai nevelés folyamatában. A csoport hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosít az egyénnek sokszínű tevékenységre.

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Az óvodapedagógus feladatai

- biztosítsa az érzelmi biztonságot, otthonosságot, derűt nyújtó óvodai légkört
- tegye lehetővé, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
- segítse elő, hogy az óvónő-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolat pozitív érzelmi töltést kapjon
- segítse a gyermek szocializációs érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását
- engedjen teret a gyermek én-érvényesítő törekvéseinek
- teremtsen lehetőséget a különbözőségeket, másság elfogadására, tiszteletére
- adjon lehetőséget a gyermek számára társas szükségleteinek kielégítésére

- biztosítson közös élményekre épülő tevékenységet
- segítse elő a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség), akaratának fejlődését, ezen belül önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat fejlődését, szokás- és normarendszer megalapozását
- segítse a gyermek eligazodását ismeretlen és váratlan helyzetekben
- a gyermek nyitottságára építve segítse elő, hogy tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó szépre és jóra, tisztelje és becsülje azt, ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja
- példamutató magatartásával, viselkedésével példaértékű a gyermek magatartása alakulása szempontjából
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsony fejlettségi szinten álló, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt helyzetű gyermekek neveléséhez kérjen szakirányú segítséget (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor)
- a kiemelt képességű gyermekek nevelését is helyezze előtérbe

Tevékenységek

- az óvodába újonnan érkező gyermekek beszoktatása
- sokszínű tevékenységre, társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre lehetőség biztosítása
- közvetlen testi-érzelmi kapcsolat megteremtése, példaadás
- csoport közös életének megszervezése, szokás és szabályrendszer kialakítása /napirend/
- egyéni és közös élmények, csoport hagyományok /Mikulás, karácsony, farsang, húsvét, Anyák napja, Gyermeknap, évzáró, születésnapok/
- séták, kirándulások, közös és egyéni foglalkozások

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez, ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra
- igényévé válik a helyes cselekvés, viselkedés szokásszabályainak betartása, egymást figyelmeztetik a szabályok betartására
- felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, a közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben
- konfliktushelyzetben a társaikkal egyezkednek

- érdeklődnek társaik, barátaik iránt, a csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják, óvodán kívül, mikor találkoznak, szeretettel köszöntik egymást
- szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit
- ismerik saját képességeiket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik
- érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket
- igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat, éretté válnak az iskolába lépésre
- érzelmileg kötődnek nemzetiségi környezetükhöz, szeretik a multikulturális környezetük értékeit, természetes számukra a kétnyelvűség

2.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikációs készség erősítése a nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére fordítsunk nagy figyelmet.

A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságára, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítsunk a gyermeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a környező természeti és társadalmi valóságról.

Fontos feladatunk az értelmi nevelésben a spontán szerzett ismeretek, tapasztalatok bővítése és rendszerezése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása. Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

2.4. ERKÖLCSI NEVELÉS

Az óvodapedagógus feladatai

- olyan óvodai élet alakítása, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység
- az egészséges, önálló gyermeki személyiség kibontakoztatása
- segítsük a gyermekek barátkozását
- neveljük a gyermeket önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére
- alakítsuk ki a gyermekek szociális érzékenységét

Tevékenységek

- a közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, felelősségérzet, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás, türelmesség mások véleménye iránt
- az önálló gyermeki személyiség kibontakozása érdekében teremtünk lehetőséget az önmegismerésre, önértékelésre és az önérvényesítésre
- tegyük lehetővé, hogy minden gyerek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban és megkülönböztesse mi a jó és mi a rossz, mi a helyes és mi a helytelen
- a szociális érzékenység kialakításával segítsük a másság elfogadását, a többségi és a nemzetiségi kulturális értékek tiszteletben tartását

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

3.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

FELSŐSZÖLŐK:

Óvodapedagógus: 2

Szakképzett dajka: 1

Összlétszám: 3

SZAKONYFALU:

Óvodapedagógus: 2 fő

Szakképzett dajka: 1 fő

Összlétszám: 3 fő

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus.

Az egész nyitvatartási időben óvónő foglalkozik a gyermekekkel. A gyermekek biztonságos, felelősségteljes ellátása, előre nem látható helyzetek megoldása érdekében, valamint séta, kirándulás, színházlátogatás és a folyamatosan érkező kiscsoportosok ellátása, beszoktatása miatt szükséges bizonyos időszakokban a két óvónő jelenléte.

Az óvodapedagógus tevékenységének és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazott összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Feladatunk, hogy megvalósítsuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. Szükség esetén feladatunk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék a migráns gyermekek kultúráját, anyanyelvét.

A folyamatos továbbképzés lehetőségét biztosítani kell minden óvodapedagógus számára az óvodai élet tevékenységi formáinak tartalmasabb megvalósítása érdekében. Tapasztalatcsere szakmai, önművelődés, nemzetiségi nyelvoktatást segítő, korszerű vezetői ismeretek szerzése terén.

A szülők igényeit is szem előtt tartó óvoda el kell, hogy lásson speciális nevelési és fejlesztési feladatokat is. Ehhez a szakembereket az óvónők köréből célszerű biztosítani. Jó kapcsolatunkat a logopédussal, a rászoruló gyermekek fejlesztésének érdekében továbbra is fent kell tartani.

A nehezen nevelhető gyermekek fejlesztése, valamint iskolaérettségi problémák esetében a pedagógiai szakszolgálat munkatársainak segítségét kérjük.

Igyekszünk kihasználni a pályázati lehetőségeket.

3.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk falusi, tiszta levegőjű környezetben található. Sétával elérhető közelségben van erdő, rét.

Mindkét óvoda udvarát folyamatosan alakítjuk, a szabványoknak megfelelő játék eszközökkel szereltettük fel, még néhány eszköz elhelyezésére van lehetőség.

A játékállomány, a szakmai eszközök beszerzése részben költségvetési keretből, Szakonyfaluban a helyi önkormányzat támogatásából is, valamint a Szülői Szervezet bevételeiből történik.

3.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A beszoktatás rendszere

A szülők felkészítése már jelentkezéskor megkezdődik. Lehetőséget biztosítunk az óvodai életbe való betekintésre. Megbeszélünk minden olyan fontos dolgot, mely az óvodába lépésre vonatkozik. A várható nehézségeket, az azokon való átsegítés módját.

A beszoktatás idején minden felmerülő kérdésre igyekszünk megnyugtató választ adni. Külön szülői értekezletet nem szervezünk, mivel óvodáink sajátosságaiból adódóan 2-4 gyermek érkezik otthonról, illetve újonnan, és általában már a testvérek is hozzánk járnak, vagy a szülők ismerik az óvodát.

A beszoktatás fázisai

- a szülővel közös óvodába lépés /kb. 1 hét/
- ismerkedés az óvodai élettel, a biztonság megalapozása /1-2 hónap/
- az óvodai élet rendszerének megismerése, szokás- szabályrendszer gyakorlása /egész évben/
- visszaszoktatás /folyamatosan a nyári időszakot követően/

A beszoktatást kiscsoportban egész éves folyamatnak tekintjük. A szülők bármikor betekinhetnek óvodai életünkbe. Szeretetteljes légkörben a gyermekek fogadása,

oly módon, hogy az elválás a szülőktől egyre zökkenő mentesebbé váljon. A nagyobb testvérekkel való együttlét segíti ezt a folyamatot.

A középső és nagycsoportosok számára a visszazoktatással kezdődik a tanév biztonságot nyújtó légkörének megalapozása. A csoportszoba, az egész óvoda felfrissül. Fontos szerepet kap az egymás iránti érdeklődés a csoporttársak várása, szeretetteljes fogadása.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben naponta összesen 45 perces időkeretben iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

A 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet bevezető része szerint a jogszabállyal a cél az óvoda és az iskola közötti átmenet zökkenőmentes biztosítása.

A szokás – szabályrendszer

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek

Napirend követő, tartalmi elemei azok az elvárások, amelyek az

- egészséges életmód
- társas kapcsolatok
- játék
- tanulás terén szokásként, szabályként jelennek meg az óvodai életben

Meghatározása jelentős gyermek ismeretet követel.

Napirend

7 óra – 8 óra 45	<i>gyülekezés, játék</i>	egyéni fejlesztés, tanulás, mese, kötetlen tevékenységek
---------------------	--------------------------	--

8 óra 45 – 9 óra 15	mozgás, tízórai	Mindennapos testnevelés, testápolási teendők elvégzése, tízórai
9 óra 15 – 10 óra	játék	egyéni fejlesztés, tanulás, mese, irányított, és kötetlen tevékenységek
10 óra – 12 óráig	játék a szabadban	öltözködés, játék, séta, testápolási teendők elvégzése
12 óra – 12 óra 45	ebéd	ebéd, testápolási teendők elvégzése készülődés a pihenéshez
12 óra 45 – 15 óra 30	pihenés	mese, pihenés, testápolás, mozgás, uzsonna
15 óra 30 – 17 óra	játék	játék, egyéni felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás

Hetirend

Naponta egy kötött tevékenységet szervezünk a gyermekek számára /a komplexitás elvét figyelembe véve/.

Hetente egy kötött mozgás van minden korosztály számára, differenciáltan. Kicsiknek fokozatosan, novembertől. Fő részét a játék alkotja.

A hetirend kialakítását a visszatérő tevékenységek elvként vezetik, melyek segítik a biztonságérzet, tájékozódás, rendszeresség megszokásának kialakulását.

- a fejlesztés folyamatként jelentkezik
- a tevékenységek tartalma fokozatosan, folyamatosan bővíthető
- a csoporthelyzetben való teljesítmény, az önfegyelem, figyelem, emlékezet, beszédfigyelem erősíthető
- az egymáshoz való alkalmazkodás nagy szerepet kap, mivel különböző életkorú gyermekekből tevődik össze a csoport. /türelem, tapintat, egymás segítése, kicsik segítése, beszoktatás elősegítése

Korcsoport	Irányított	Kötetlen
Kiscsoport	Mozgás	Ének, zene, énekes játékok Mese, vers

	Mindennapos együttmozgás	Rajzolás, mintázás, kézi munka Külső világ tevékeny megismerése
Középső csoport	Mozgás Ének, zene Mindennapos együttmozgás Külső világ tevékeny megismerése /mennyiségi viszonyok/	Mese, vers Rajzolás, mintázás, kézi munka Külső világ tevékeny megismerése
Nagycsoport	Mozgás Ének, zene Külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, mintázás, kézimunka Mindennapos együttmozgás	Mese, vers

Nyári óvodai élet

7 óra – 12 óráig		mese, kötetlen, udvari tevékenységek, tízórai
12 óra – 12 óra 45	ebéd	ebéd, testápolási teendők elvégzése készülődés a pihenéshez
12 óra 45 – 15 óra 30	pihenés	mese, pihenés, testápolás, mozgás, uzsonna
15 óra 30 – 17 óra	játék	játék, kötetlen tevékenység, folyamatos hazamenetel

3.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. A szülő tud legtöbbször a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, mely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Érvényesítenünk kell az intervenciós gyakorlatot /segítségnyújtás családhoz illesztett megoldások/.

Az óvoda körültekintően szervezi meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítségére számítunk az óvoda érzelmi, esztétikai nevelése és a helyi hagyományok ápolása, eredetének felkutatása terén.

A kapcsolattartás formái:

- beszoktatás, mely alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez
- napi kapcsolattartás elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről, ennek lehetséges fórumai: szülői értekezletek, előre megbeszélte időpontban betekintést nyújtunk az óvoda életébe, lehetőséget biztosítunk a gyermek egyéni fejlesztés eredményeinek megbeszélésére, szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek
- zárt facebook csoport

Az óvoda és az iskola

Az iskolával olyan tartalmi kapcsolatra törekszünk, amely a gyermekek zavartalan iskolakezdését segíti elő.

A kölcsönös érdeklődés kialakítása hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatcserék, értekezletek, továbbképzések, egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel, közreműködés.

Az óvoda egyéb kapcsolatai

A **fenntartóval** való kapcsolat meghatározza az óvodai nevelés céljainak megvalósulását. Kölcsönös jó kapcsolat fontos, munkánk feltételeinek biztosítása érdekében.

Szakmai kapcsolataink széleskörűek, egy-egy probléma mentén erősödnek fel.

Szükség szerint **logopédus** segíti munkánkat.

A **Pedagógiai Szakszolgálat** szakembereihez fordulunk nevelési problémákkal.

A **szaktanácsadóval** folyamatos kapcsolatot tartunk.

A **közművelődési intézményekkel** való kapcsolat beépíthető a nevelőmunkába, kínálatukból úgy válogassunk, hogy az elősegítse a nevelési feladatok sokoldalú megoldását /**könyvtár, színház**/.

Az **egészségügyi szakszolgálatokkal** való kapcsolat az egészséges életmódra nevelés tekintetében meghatározó jellegű /**védőnő, orvos**/. Előre meghatározott ütemterv és az aktuális feladatok szerint történik a kapcsolattartás.

A **gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel** szükség szerint, aktuális feladatok kapcsán működünk együtt.

A **nemzetiségi önkormányzattal és szervezetekkel** a nemzetiségi létből fakadóan szükséges a jó kapcsolat fenntartása.

4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS

FELADATAI

4.1. JÁTÉK

A játék – szabad képzettársításokat követő szabad játék folyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kis gyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása, továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék és a játékba integrált tanulás.

A játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenység, mely mindenféle képességfejlesztés színtere. Egyrészt mert a gyermek életeleme, másrészt átszővi az óvodai életet.

A játékkal kapcsolatos óvodapedagógusi feladatok

Játékban, játékkal, játékon keresztül a személyiségfejlesztés komplex módon valósul meg. Ennek minél eredményesebb megvalósítása konkrét óvónői feladatokban fogalmazódik meg:

- a kisgyermek első játszótársa az óvodába lépéskor az óvodapedagógus, utánozható, bevonható társ, segítő és kezdeményező, jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását
- családias jellegű, szeretetteljes, nyugodt, biztonságos, felszabadult légkör megteremtése (érzelmi töltésű élmények, tapasztalok biztosítása)
- elfogadó, szerető, segítőkész óvónői magatartás tanúsítása
- a 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták és azok tartalmának gazdagítása, a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével
- nyújtson segítséget a konfliktushelyzetbe került gyermekeknek, ha a konfliktust nem tudják megoldani

- tudja megelőzni az ellentétek kibontakozását, a játékot veszélyeztető helyzetek létrejöttét
- biztosítson a gyermekcsoport összetételének és igényeinek megfelelő, rugalmasan kialakított játékidőt, amely nem lezárt, a nap bármely szakában folyamatosan biztosított
- biztosítson a gyermekcsoport életkori sajátosságainak megfelelő esztétikus, motiváló és egyben készségfejlesztő játékeszközöket
- biztosítson tapasztalatszerzéssel egybekötött élményszerzést a játéktevékenység kialakulása és továbbfejlesztése érdekében
- tartsa tiszteletben az önkéntesség, önállóság, szabad témaválasztás jogát
- a gyermekek kétnyelvű beszédkészségének fejlesztése a játékban

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon témában együttesen részt venni
- játékaikban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték
- az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák, mindkét nyelv használatával
- bonyolult építményeket képesek létrehozni
- élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására
- társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok
- kétnyelvű interakcióra képesek egyéni sajátosságuk szerint

4.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeiknek, nemzetiségi identitástudatának megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélménye segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

A gyermekköltészet a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese életkorilag megfelel az óvodásgyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, és egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világ képe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játék tevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg, ez a folyamat a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers és mese alkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermeknek megtanított irodalmi anyagok igényes összeállítása
- az óvónő érje el, hogy a gyakori mesehallgatás által fejlődjön a gyermekek belső képalkotási készsége, segítse elő a gyermeki élményfeldolgozás fejlődését a szorongás megszüntetését.
- napi mesélés által ismertesse meg a gyermekeket mesei fordulatokkal, gyakori meseszereplőkkel, meseszámokkal, színhelyekkel
- törekedjen az esztétikus élmény nyújtására vers és mesehallgatás folyamán
- jól rímelő, jó ritmusú mondókákkal és gyermekversekkel segítse elő beszédritmusuk alakulását
- nyújtson érzelmi biztonságot a mesélővel való személyes kapcsolat
- törekedjen a naponkénti elalvás előtti mesélésre
- biztosítson megfelelő eszközöket az irodalmi élmény feldolgozásához, készítsen és gondoskodjon eszközökről a motivációhoz
- szükség szerint vegyen részt bábozásban és dramatizálásban, fejlessze, segítse a tevékenységeket
- teremtsen lehetőséget a nyugodt képes- és mesekönyv nézegetéshez

- a gyermekek kétnyelvű beszédképességének fejlesztése a nemzetiségi irodalom beépítésével

Tevékenységi formák

- a beszoktatás alatt ritmikus, zenei hatású, vigasztaló játékok, lovagoltatók
- kötetlen foglalkozás keretében a nap folyamán bármikor elkezdhetően, befejezhetően
- a csoport teljes részvétele szervezett bábozásban, dramatizálásban, filmvetítésben illetve mesehallgatásban, színházlátogatáskor
- az elalvás előtti mesemondás fontos, a nyugalom helyet készít a mesének

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat mindkét nyelven
- várják, igénylik a mesehallgatást
- ismernek mondókákat, verseket a nemzetiség nyelvén is
- szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvodában a kisebbeknek és a maguk szórakoztatására is
- megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét
- tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt mozgásban megjeleníteni

4.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK

A tevékenység célja

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok örömet nyújtanak a gyermekeknek.

A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek /a ritmus, éneklés, hallás, mozgás/ és zenei kreativitásának alakításában.

A zenehallgatási anyag megválasztását figyelembe kell venni a nemzetiségi nevelés esetében.

A felnőtt minta spontán utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

A közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek

jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket és hozzájárulhat a nemzetiségi identitástudatuk kialakulásához.

Az óvodapedagógus feladatai

- a rendelkezésünkre álló zenei anyagokból igényes, életkornak és a csoport képességszintjének megfelelő válogatás
- a 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- formálja esztétikus mozgásokat
- fedeztesse fel élményt nyújtó közös tevékenységek során a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét
- segítse elő a népi hagyományok tovább élését, a népi gyermekjátékok, népi táncok megismertetésével
- a gyermekek kétnyelvű készségeinek fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal, a zenei képességfejlesztő játékokkal és a zenehallgatásra szánt zenei anyagokkal
- szervezze változatos módszerekkel a gyermekek aktív részvételére támaszkodva a foglalkozásokat
- az óvónő legalább egy hangszeren tudjon jól és magabiztosan játszani

Tevékenységi formák

- spontán játék
- kötetlen és kötött foglalkozásokon való részvétel
- közös és egyéni énekelgetések
- szövegek, dallamok ismételtetése, dúdolása
- felnőttel való együtt játszás, mozgás, játékos utánozó mozdulatok /hajlongás, térdütögetés, ölbeli játékok stb./
- gyermekjáték dalok, gyermektáncok megismerése, gyakorlása
- hallás- és ritmusfejlesztő feladatok végzése
- zenehallgatás

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat
- gátlás nélkül tudnak egyedül énekelni
- élvezik a zenehallgatást

- ismernek nemzetiség nyelven mondókákat, énekeket és dalos játékokat
- megkülönböztetik a zenei fogalom párokat
- tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A tevékenység célja

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér-, forma-, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- biztosítsa a feltételeket az ábrázolási tevékenységhez, adjon lehetőséget az ábrázolás tevékenységeivel, eszközeivel való ismerkedésre, erősítse a tevékenység végzésére utaló vágyat, juttassa a gyermeket az alakítás öröméhez
- az egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segítse a gyermek képzőművészeti kifejező képességének, komponáló, térben tájékozódó és rendező képességének alakulását
- fejlessze a gyermekek képi gondolkodását, segítse elő a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi formában történő kifejezését
- alakítsa esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságukat, igényességüket
- gazdagítsa a gyermek képi-formai színeképzeteit
- segítse a kezdeményező, a kreatív magatartás érvényre jutását
- legyen igényes a környezet formálásában, törekedjék a természetes, jó minőségű anyagok használatára.
- az irányítás igazodjék az egyes gyermek fejlettségi szintjéhez (differenciált feladatadás)

- a szülővel való kapcsolattartás során ösztönözze őket, hogy otthon is kapjanak a gyermekek ábrázolási lehetőséget

Tevékenységi formák

- firkálgatás, rajzolgatás
- színes anyagok, tárgyak szétválogatása
- ábrázolgatás próbálgatása a megszokottól eltérő formájú, nagyságú képvetületen, változatos anyagú papírokon
- rajzolás nagyobb felületre
- képek készítése festéssel, rajzolással, nyomattal, karcolással, papírragasztással
- plasztikai munkák készítése, különféle formák, tárgyak gyurmázása, formálgatása, díszítése különböző eljárásokkal
- képlékeny, könnyen megmunkálható anyagok használata
- séta közben gyűjtött termékekkel, természeti tárgyakkal képek, tárgyak készítése
- az anyagok formálásának próbálgatása (nyomkodva, ütögetve, darabolva, gyurkálva, gömbölyítve, bemélyítve, sodorva, simítva, karcolva, gyűrögetve, tépegetve, ragasztva, nyomot hagyva...)
- építés, téralkotó tevékenység a belső terekben könnyen mozgatható bútorokkal, takarókkal - téri tapasztalatok szerzése
- nyírbaálgatás, vágás - olló használata

Középső csoporttól

- közös játékhoz szükséges eszközök, alkalmi ajándéktárgyak együttes készítése, díszítése
- öltögetés, szövés, fonás
- új színek kikeverése
- papírhajtogatás
- műalkotásokkal való találkozás, nézegetésük, beszélgetés róluk

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket
- alkotásukra jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása
- színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket és a nemzetiségre jellemző jellegzetes szín- és formavilágot
- örülnek az egyéni és közös kompozícióknak
- plasztikai munkáik egyéni, részletezőek

- téralakításban, építésben közösen vesznek részt
- rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne
- megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetnek az alkotásokról
- önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket

4.5. MOZGÁS

A tevékenység célja

A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek, a társra figyelés képességének fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését teherbíró-, ellenálló képességét és az egyes szervek teljesítő képességét.

Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában, felerősítik és kiegészítik a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgás kultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodó képességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára biztosítani kell a lehetőséget a mindennapos mozgáshoz.

Az óvodapedagógus feladatai

- a 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- biztosítson az aktív mozgáshoz jó levegőjű, tiszta környezetet, megfelelő időt és teret
- hívja fel a szülők figyelmét a megfelelő öltözék biztosítására
- használja ki a mindennapi testnevelés adta lehetőségeket
- a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében a mozgásos játékok különböző szervezeti formáinak biztosítása
- fejlessze a gyermek testi képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), mozgásjártasságát, esztétikus mozgását, alakítsa helyes tartását
- ismertesse meg a gyermekekkel a mozgásos gyakorlatokkal összefüggő szakkifejezéseket, használja őket tudatosan a torna alkalmával, alakítsa ki passzív és aktív mozgáshoz kötődő vezényszavak megértését és

végrehajtását a gyermekek körében, az utasításokat egyszerű felszólító módban közölje

- vigyázzon testi épségükre, figyeljen a baleset megelőzésére
- törekedjen az óvodai élet folyamán a gyermekek mozgásigényének kielégítésére

Tevékenységi formák

- járások
- futások
- ugrások
- csúszás - kúszás - mászás
- szem - kéz koordináció fejlesztése
- szem - láb koordináció fejlesztése
- finommotorika fejlesztés
- egyensúlygyakorlatok

Előkészítő gyakorlatok

1. szabadgyakorlati alapformájú gyakorlatok
  - szabadgyakorlatok (gimnasztika)
  - kéziszer használata (babzsák, bot, labda, karika, szalag)
  - társas gyakorlatok
  - padgyakorlatok
2. természetes gyakorlatok
  - természetes (rendes) járás
  - különböző járásmódok

Tornavonatkozású főgyakorlatok

1. természetes támaszgyakorlatok
  - kúszás (csúszás, mászás)
  - egyensúlyozó járás
2. talajtorna
  - gurulás a test hossz tengelye körül
  - guruló átfordulás előre
  - tarkóállás
  - kézállás előgyakorlatai

3. függésgyakorlatok

- mászások függőlegesen vagy rézsútosan
- függés

4. szerugrások

- mélyugrás
- felfelé történő ugrások
- padon végezhető ugrásgyakorlatok
- játékos zsugorkanyarlati, gyakorlati ugrások

Atlétikai vonatkozású főgyakorlatok

1. futások

- közepes iramú
- belegyorsuló
- gyorsfutás állórajtból

2. ugrások

- helyből távol
- helyből magas
- nekifutásból távol
- nekifutásból magas
- ugrásokat előkészítő gyakorlatok (szökdelések tovahaladva, akadályokra fel-le, stb.)

3. dobások

- hajítás távolba
- hajítás állva - függőlegesen, vízszintes célba

Játékvonatkozású főgyakorlatok

1. labdajátékban alkalmazható főgyakorlatok

- labdagurítás
- labdafogás
- alsó és felső kétkezes dobás
- egykezes felsődobás
- labdavezetés

2. testnevelési játékok

- futójátékok

- fogójátékok
- versengések
- sorversenyek
- váltóversenyek

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok játszásakor
- ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni
- tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- a nemzeti nyelvén megnevezik a tevékenységhez használt eszközöket, az alkalmazott térformákat, alakzatokat
- szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni
- tudnak labdát vezetni, célba dobni
- az ugrásokat talajra érkezéskor fékezni tudják

4.6. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéző képessége, fejlődik tér, sík és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladatai

- a 3-6-7- éves korú gyermekeknek tervezhető hagyományos és helyi témakörök összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése érdekében
- elégítse ki megismerési vágyukat, kíváncsiságukat, érdeklődésüket
- láttassa meg a környezet szépségeit, neveljen a környezet védelmére
- biztosítsa a minél több érzékszervvel való tapasztalás lehetőségét, szervezzen alkalmi és folyamatos megfigyeléseket, gyűjtéseket
- biztosítson lehetőséget az élmények több szempontú felidezéséhez
- fejlessze gondolkodási képességüket a különböző szempontok szerinti felfedezések, többféle megoldási lehetőség közüli választással
- a természet adta lehetőségek, és törvényszerűségek alapján dolgozzon fel aktuális témákat (természetvédelem)
- alakítsa a szülőföld, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszonyt
- biztosítson megfelelő időt, helyet, érdeklődést felkeltő eszközöket a kötött és kötetlen foglalkozások szervezésénél
- keresse meg a családi háttér adta lehetőségeket az adott témák feldolgozása során a helyszíni foglalkozásokhoz
- használja ki a váratlan lehetőségeket a tapasztalatszerzéshez
- hallgassa meg, reagáljon a gyermeki kérdésekre
- rendszerezze, összegezze a gyermekek óvodán kívül szerzett élményeit, tapasztalatait
- testvéróvodákkal kialakított kapcsolatok ápolása, a közösen eltöltött idő alatt szerzett élmények felidézése, elmélyítése
- ismertesse meg a régi falusi hagyományokkal a gyermekeket
- a gyermekek kétnyelvű kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során
- segítse elő a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok (relációk) felismerését
- fejlessze tér-, sík- és mennyiségszemléletüket
- fejlessze érzékelésüket, észlelésüket, megfigyelő-képességüket
- segítse elő a gyermek önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában

Tevékenységi formák

- irányított és spontán tapasztalatszerzés
- képek, könyvek, folyóiratok tanulmányozása óvónői részvétellel
- rajzolás, festés adta lehetőségek a színelismeréshez

- beszélgetések családról, otthonról
- szimulációs játékok
- séták, kirándulások, közös játéktevékenységek a szabadban
- évszakok változásainak megfigyelése, aktuális munkákban való részvétel, évszakhoz kapcsolódó játékok
- növényápolás
- állatgondozás, madáretetés
- közlekedés szabályainak gyakorlása
- gondozási tevékenységek, játékos érzékszerv-megismerés
- segítségnyújtás óvónői, dajkai munkához
- intézménylátogatások
- ünnepekhez kapcsolódó hagyományaink /pl. tojásfestés, mézeskalácssütés, tortakészítés/

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- tudják lakcímüket, szüleik, nagyszüleik, testvéreik, közeli rokonaik pontos nevét, foglalkozását
- tudják születésük helyét, idejét
- tudják óvodájuk nevét
- ismerik környezetük üzleteit, esztétikai alkotásait és a nemzetiség környezeti értékeit
- ismeretük van háziállatokról, a vadállatokról, a madarokról és a bogarokról
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében, felismerik a napszakokat
- a gyermekek ismerik a környezetükben levő intézményeket, szolgáltató intézményeket
- ismerik környezetük növényeit és azok gondozását
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, ismerik a közlekedési eszközöket
- ismerik a nemzetiségi hagyományokat
- a tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiségüket, nagyságuk, formájuk és színük szerint
- megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat /pl. alá, fölé, közé stb./
- kialakul az érthető beszédük, ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek

- élvezik, és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült videofelvételeket, fotókat

4.7. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉG

A tevékenység célja

A személyiség fejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység /az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet növény és állatgondozás/.

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység; a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok /mint pl. a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság/ alakításának fontos lehetősége. A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Az óvodapedagógus feladatai

- a különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása 3-6-7 éves korban
- közös együttműködés útján juttassa el a gyermeket a munkavégzés elemi szintjére
- fejlessze értelmi képességeiket, segítse elő számukra a munkaszervezés alapjainak kialakulását
- teremtsen időt, teret a nyugodt feladatvégzéshez
- adjon lehetőséget az önálló munkavégzés gyakorlására
- csak olyan feladatokkal bízta meg a gyermeket, amelyeknek elvégzése számára nem megerőltető
- ügyeljen a fokozatosságra az egyes munkafajták bevezetésekor és a munka mennyiségének növelésekor
- az óvónő szervezze tudatosan a gyermeki munkát

- törekedjen a sikerélményhez juttatásra
- pozitív viszony alakítása a munkához
- a gyermek munkájának, a gyermekhez, magához mérten fejlesztő értékelése

Munkajellegű tevékenységi formák

- segítség az óvónőnek
- közösségért végzett megbízatások

1. Naposi feladatok:

- terítés, evőeszköz, szalvéta biztosítása
- étkezések utáni teremrendezés
- mosdó rendjére ügyelés (fogkrém adása)
- oktatást segítő eszközök előkészítésében, kiosztásában segítség

2. Alkalmyszerűen végzett munkajellegű tevékenységek:

- teremdíszítés ünnepi, különleges alkalmakhoz
- ajándékkészítésben segítségnyújtás /pl. tortasütés/
- az óvónő kisebb megbízatásainak teljesítése
- a csoportszobai játékok rendben tartása
- segítség a dajkának a játékeszközök tisztántartásában
- homokozó, udvari játékok előkészítése, elrakása
- gereblye, kapa használata a homok lazításánál
- téli hó eltakarításban részvétel
- udvari játékterület alkalmyszerű rendbetétele
- segítik a kicsiket, pl. öltözködésben

3. Növény- és állatgondozás:

- élősarok kialakítása és gondozása a gyermekek bevonásával
- téli madáretetés: madáreleség gyűjtése, madáretetés folyamatos biztosítása
- csíráztatás, rügyeztetés
- a csoportszoba növényeinek ápolásában segítségnyújtás a dajka számára
- az udvaron a virágágyás rendezésében, fű gondozásában részvétel

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- a gyermekek szeretnek közösen dolgozni
- örülnek, ha a kötelességüket teljesítik

- önállóan, igényesen végzik a naposi munkát
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére
- szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában

4.8. TANULÁS

A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak és általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet.

Az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, figyelme, emlékezete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik.

A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Tevékenységi formák

- utánzások mintá és modellkövetés
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- kérdés-válaszra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás
- óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás

Lehetséges típusok:

Az óvodások számára a legalkalmasabb a kötetlenség, melyet az óvónő tudatosan tervez, szervez, biztosítja a differenciált tevékenykedtetés rendszerét. Kiscsoporttól kezdve nagy hangsúlyt fektetünk a kisebb csoportokban való tevékenykedtetésre, annak érdekében, hogy fokozatosan kialakuljon a mikrocsoportos munkaformához szükséges munkafegyelem, önálló feladatvégzés képessége, hogy megszokják a halk beszédet, türelmes várakozást.

Az irányított foglalkozások alapelve /ének-zene, mozgás, vizuális- és megismerő tevékenységek, mese, vers/ a játékosság, az élményt adó, oldott légkörben történő cselekedtetés. Az 5-7 éveseknél fontos a csoporthelyzetben kialakuló önfegyelem, szándékos figyelem, kitartás, feladattudat, feladattartás, az iskola megkezdéséhez szükséges magatartás erősítése. Egyénre szabottan, fokozatosan kell fejleszteni a gyermekeket, a kiemelkedő képességű gyermekek számára biztosítani kell a kibontakozást /pozitív megerősítés/.

A tanulási folyamat időkeretei:

Kiscsoportosok számára: 10-15 perc

Középső csoportosok számára: 15-25 perc

Nagycsoportosok számára: 20-30 perc

A tanulás az óvodában egyrészt spontán, másrészt a nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység. Magába foglalja a műveltségterületeken kidolgozott életkoruknak megfelelő műveltségtartalmak közvetítését és elsajátítását.

A szervezett tanulás formái

irányított	mozgás, mozgásos játék énekes játékok
közvetve kötelező	vers, mese
kötetlen	rajz, mintázás, kézimunka a környezet tevékeny megismerése ének-zene, énekes játékok nemzetiségi nyelvi játékok

A tanuláshoz felhasznált eszközök

Szemléltető eszközök, fejlesztő-, érzékelő játékok, ritmusfejlesztő eszközök találhatóak.

Audiovizuális eszközállományunk: televízió, dvd-lejátszó, laptop.

Óvónői munkával készült egyéb eszközök.

Manipulációs képességfejlesztő játékaikat, mozgásfejlesztő eszközeinket fejleszteni, bővíteni szeretnénk.

5. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredménye ként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotában, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskola kezdésre.

5.1. A TESTI FEJLŐDÉS JELLEMZŐI

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hat éves kora körül arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja és finommotorikája. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

5.2. A LELKI FEJLŐDÉS JELLEMZŐI

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek az óvodáskor végére. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Megjelenik nála a szándékos bevésés, felidézés, megő a megőrzés időtartama. A felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme, megosztása és átvitele.

A cselekvő-szemléletes képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.

5.3. A SZOCIÁLIS FEJLŐDÉS JELLEMZŐI

A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai életre és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van. Kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja a minél eredményesebb feladatvégzést.

Az 5 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

5.4. HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ PROGRAM

Célunk

Óvodánk minden gyermekére kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, speciális segítséget igénylő gyermekek és családok komplex gondozása. Napi tapasztalatok sokasága szerint emelkedik azoknak a gyermekeknek a száma, akik testi, szellemi, szociális téren hátránnyal küzdenek. A differenciált fejlesztések szervezése a hagyományos óvodai élet szervezésétől nem tér el, hanem kiegészülnek speciális tevékenységekkel, fejlesztésekkel.

Feladataink

- minden gyermeknél a pozitív tulajdonságokra alapozott érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó légkör teremtése
- a másságot elfogadó környezet megteremtése
- a szükséges módszerek, terápiás eljárások, technikák megismerése, alkalmazása
- a sérült gyermekeket nevelő családokkal kapcsolattartás, tanácsadás
- folyamatos kapcsolattartás szakemberekkel
- a gyermekek előéletének megismerése, a megfelelő fejlesztés érdekében
- az óvodai közösség fejlesztő hatásainak kihasználása
- a fejlesztés lehetőségeinek meghatározása
- élethelyzetekben az együttműködés, egyeztetés, konfliktusok megoldása
- gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, óvónők együttműködése

- szükség szerint gyermek pszichológus bevonása

6. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A gyermekvédelmi munka rendkívül szerteágazó, nehezen lehet tömören meghatározni. A humánus, segítőkészség, megértés, támaszkodás napi jelenlétet jelenti.

Célunk

Feltárni azokat a körülményeket, melyek a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásolják.

Feladatunk

Az óvodai kereteknek megfelelően megadjunk minden segítséget a hátrányok csökkentéséhez, kompenzáljuk lehetőségeink szerint azokat az egyéni bánásmód keretei között, valamint szükség szerint a Gyermekvédelmi Szolgálat segítségével.

Családgondozás

Elveink

Mindenek előtt a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttessen a gyermek iránti felelősség ébrentartása.

Tapintatos személyes kapcsolat kialakítása azon családokkal, akik személyes segítséget igényelnek.

Titoktartási kötelezettség minden kérdésben érvényesüljön.

A gyermekvédelmi munka koordinálását a *gyermekvédelmi felelős* látja el /óvodavezető/.

Feladata

- a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, nyilvántartás vezetése, környezettanulmány készítése
- kapcsolattartás Önkormányzattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, esetleg Pedagógiai Szakszolgálattal

Fő feladat: *a prevenció*

A legsúlyosabb esetekben a veszélyeztetett nyilvántartásba vétele.

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés
- elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi - lelki bántalmazás
- súlyos érzékszervi károsodás, illetve tartós betegség

A hátrányos helyzetben lévő családok segítése egyrészt személyes kapcsolat alakítása révén, együttműködést jelent, másrészt térítési kedvezmény megadását.

7. A NEMZETISÉGI ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Nemzetiségi óvodai nevelésünk sajátos célkitűzéseit és feladatait nevelési programunkkal összhangban valósítjuk meg.

Óvodáink szlovén nemzetiségi nevelést folytató **kétnyelvű óvodák**. Ez azt jelenti, hogy mindkét nyelv a nemzetiségi is és a magyar nyelv fejlesztése is áthatja a teljes óvodai életet, a gyermekek tevékenységeit. A két nyelv használatának arányát a gyermekek nyelvismerete határozza meg, a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésére tevődik.

Nemzetiségi óvodai nevelés célja

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását szolgálni, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését, alakítani az anyanyelvtanulás iránti igényt.

A nemzetiségi óvodai nevelés feladatai

- az anyanyelvi környezet biztosítása
- a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok, szokások ápolása, fejlesztése
- a gyermekek felkészítése a nemzetiségi nyelv iskolai tanulására
- a nemzetiségi identitástudat kialakulásának segítése és fejlesztése
- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése
- a minél teljesebb nemzetiségi nyelven folyó kommunikáció lehetőségének biztosítása, figyelembe véve a gyermekek nyelvismeretét
- visszatérő kommunikációs helyzetek gyakorlásával az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás lehetőségének biztosítása
- tudatosan felépített, változatos tematikával a nyelvelsajátítás segítése
- szoros kapcsolattartás a szülői házzal a nemzetiségi nyelvnek minél eredményesebb elsajátítása, a szokások, hagyományok felkutatása, ápolása, jellegzetes tárgyak gyűjtése érdekében
- a helyi nemzetiségi önkormányzattal való együttműködés, időnkénti tájékoztatás
- kapcsolatok ápolása, bővítése az anyaország óvodásaival, pedagógusaival

A nemzetiségi óvodai nevelés tartalma

A nemzetiségi óvodai nevelés megvalósítása a nemzetiségi nyelven tartott foglalkozásokon, kezdeményezéseken, játékszituációkban, gondozási feladatok során adódó lehetőségeket kihasználva történik. Nagyon fontos a játékosság elvének figyelembe vétele. A gyermek soha ne érezze, hogy valamit meg akarunk „tanítani” vele, ne érezzen kényszert. Ha a nyelvelsajátítási feladatokat számukra különösen kedvelt tevékenységhez kapcsoljuk, akkor érdeklődésük, kíváncsiságuk, élményeik talaján, az utánzáson alapuló nyelvgyakorlás lehetőségét biztosítjuk.

Az egészséges életmódhoz kapcsolódó nyelvelsajátítási lehetőségek

Elsősorban a gondozási teendőkhöz /étkezés, öltözködés, testápolás stb./ köthető

- öltözködés: ruhadarabok megnevezése, színek, formák
- étkezés: eszközök, ételek, cselekvések
- tisztálkodás
- pihenés: vers-mese nemzetiségi nyelven
- mozgás: cselekvéssel kapcsolatos kifejezések /járás, futás, forgás/
- vezényszavak stb.

Külső világ tevékeny megismerése

A nevelési programban rögzített tartalomhoz kötődik: évszakok, állatok, növények, számok, közlekedés, testrészek stb.

Vers, mese

Az anyaország és a magyarországi szlovén nemzetiségi irodalomból, kultúrából merített egyszerű mesék, versek /szokásokhoz köthetőek/.

Ének, zene, énekes játékok

A nemzetiség kultúrkincséből merített dalok, énekes játékok, mondókák elsajátítása, népzene hallgatása.

Hagyományok, szokások

A nemzetiség hagyományaival való ismerkedés hagyományápoló rendezvényeken való részvétel, hagyományos tevékenységekkel való ismerkedés /tökmagköpesztés, kukoricafosztás stb./

Az anyaországgal kialakult kapcsolat ápolása

A szülők ösztönzése arra, hogy ők is beszélgessenek a gyermekekkel otthon is a nemzetiségi nyelven-anyanyelven.

A nemzetiségi óvodai nevelés csak a családdal együttműködve láthatja el a gyermekek nyelvi fejlesztését, a hagyomány ápolását /tájnyelv használata/.

Az óvodai nyelvsajátítás akkor jó, ha nincs eredmény centrikusság, ha nem vesszük el a gyermekek kedvét azzal, hogy állandóan javítgatjuk őket.

A nemzetiségi óvodai nevelés feltételei

- a nemzetiségi nyelvet beszélő óvodapedagógus, aki ismeri a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúrájának hagyományos szokásait
- lehetőleg a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek is ismerjék a nemzetiségi nyelvet

- együttműködés a családdal, nemzetiségi önkormányzattal, szervezetekkel

A nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközök

- tárgyi emlékek a nemzetiségi életéből
- televízió, videó- és magnókazetták
- nemzetiségi nyelvű mesekönyvek
- nemzetiségi nyelvű szakirodalom
- nemzetiségi nyelvű újságok, folyóiratok /Cicido, Ciciban, Porabje/

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A teljes óvodai életet átölelő nemzetiségi óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek:

- pozitív érzelmi viszony alakul ki benne a nemzetiség kultúrája- és nyelve iránt
- életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezik olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy ismereteit a nemzetiség nyelvén is tudja közvetíteni
- képes tájékozódni alapvető kommunikációs helyzetben
- ismer a nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat
- megismerkedik a helyi szokásokkal, hagyományokkal, a tárgyi kultúra értékeivel, megtanulja azokat tisztelni és becsülni

8. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A helyi nevelési program érvényességi ideje: 2025. szeptember 1-től.

A helyi óvodai nevelési program felülvizsgálatának és módosításának indokai.

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- aktualizálás

A helyi nevelési program nyilvánossága:

- az óvodapedagógusok irodájában
- az intézmény honlapján

1. számú melléklet

A Nevelési Program végrehajtásához szükséges, oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A magasabb jogszabályban meghatározott kötelező minimális eszköz-jegyzékben foglaltakkal az óvoda rendelkezik. Az eszközök karbantartása, pótlása állandó feladat.

I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezetudatos eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13.	hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
4.	2. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		

15.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
16.	tükör (az asztal szélességében)	1	
17.	asztal	1	
18.	szék	2	egy gyermek, egy felnőtt.
19.	szőnyeg	1	
20.	já téktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	
21.	3. Játszóudvar		
22.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
23.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
24.	babaház	minimum 1, további 2 csoportonként 1	
25.	udvari ivócsap, ivókút	(székhelyen és telephelyen) 1	új óvoda építése esetén
26.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	megfelelő árnyékolás biztosításával
27.	takaróháló, takaróponyva	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
28.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	IV. rész szerint	pl.: fészekhinta, gyermekcsoportonként 1 db kétülékes lengőhinta, továbbá 3 - 3 db roller, három és kétkerekű kerékpár, mászóka stb.
29.	4. Nevelőtestületi szoba		
30.	asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagóguslétszám figyelembe vételével	
31.	szék	pedagóguslétszám szerint 1	
32.	könyvtári dokumentum	500	az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
33.	könyvszekrény	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen
34.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
35.	5. Gyermeköltöző		

16.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
17.	öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
18.	6. Gyermekmosdó, WC helyiség		
19.	törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
10.	falitükör	mosdókagylónként 1	
11.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	

II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

	A	B	C
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
3.	fésűtartó	csopontonként 1	
4.	törülköző	felelő és gyermeklétszám szerint 3-3	
5.	abrosz	asztalonként 3	
6.	takaró	gyermeklétszám szerint 1	
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	
8.	hűtésre, melegítésre, adagolásra a szolgáló eszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	1-es típusú diabéteszsel érintett gyermek esetében a speciális étkeztetési igényekre tekintettel

III. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	szennyes ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2.	mosott ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3.	automata mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
4.	vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
5.	vasalóállvány	óvodánként	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2

		(székhelyen és telephelyen) 1	
6.	szárítóállvány	csoportonként 1-1 (székhelyen és telephelyen) 1	
7.	takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólapát, lombvágó, locsolótömlők, seprűk
9.	hűtőgép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
10.	porszívó	óvodánként (székhelyen és telephelyen szintenként) 1-1	pl.: lehet takarítógép

IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		
2.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbollikus, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerek készletek)
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)
	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)

6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakkjátszótér eszközcsoomag)
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
11.	digitális hangjátékszóra és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	projektor, vagy interaktív kijelző
12.	hangfalak	(székhelyen és telephelyen) 1	
13.	diavetítő	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14.	vetítövászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint
16.	hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	70
1. Az óvodai nevelés céljai, elvei	72
1.1. Gyermekképünk	72
1.2. Óvoda kép	73
1.3. Az óvodai nevelés alapelvei	74
2. Az óvodai nevelés feladatai	75
2.1. Az egészséges életmód alakítása	75
2.2. Érzelmi nevelés és a közösségi nevelés	78
2.3. Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	80
2.4. Erkölcsei nevelés	81
3. Az óvodai élet megszervezésének elvei	81
3.1. Személyi feltételek	81
3.2. Tárgyi feltételek	83
3.3. Az óvodai élet megszervezése /napirend, hetirend/	83
3.4. Az óvoda kapcsolatai	87
4. Az óvodai élet tevékenység formái az óvodapedagógus feladata	89
4.1. Játék	89
4.2. Verselés, mesélés	90
4.3. Ének, zene, énekes játékok	92
4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	94
4.5. Mozgás	96
4.6. A külső világ tevékeny megismerése	99
4.7. Munkajellegű tevékenység	102
4.8. Tanulás	104

5. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	106
5.1. A testi fejlődés jellemzői	106
5.2. A lelki fejlődés jellemzői	106
5.3. A szociális fejlődés jellemzői	106
5.4. Hátránykompenzáló program	107
6. A gyermek-, és ifjúságvédelem	108
7. A nemzetiségi óvodai nevelés feladatai	109
8. Érvényességi rendelkezések	113

1. számú melléklet: A Nevelési Program végrehajtásához szükséges, oktató-nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	115
--	------------